ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИНГ РАВНАҚИ УЧУН!

Шу кунларда Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз деҳқонлари чигит экиш кампаниясига ҳар тарафлама қизғин тайёргарлик кўришмоқда. Суратда: (чапдан) илғор механизатор И. Бойбулов, участка бошлиғи Ш. Кўканов ва сувчи Т. Ўрмонов ўртоқлар ер текислаш ишини кузатмоқдалар.

Н. Тўраев фотоси.

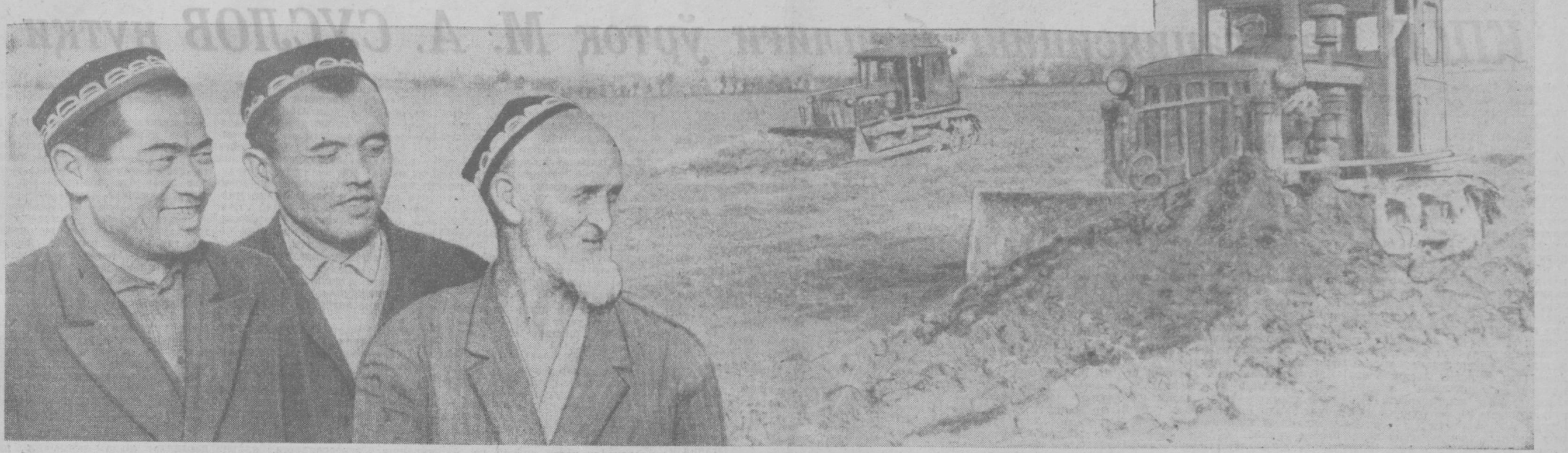

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 43 (3781). | Жума, 1 март 1968 йил. | Баҳоси 2 тийин.

Бугун Тошкентда республика қишлоқ хўжалик илғорларининг Қурултойи очилади.

ҚУРУЛТОЙ ҚАТНАШЧИЛАРИГА АЛАНГАЛИ САЛОМ!

ЯНГИ ВАЗИФАЛАР ОЛДИДА

Бугун республика қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи очилади. Бу катта анжуманга Ўзбекистоннинг пахта усталари, «зангори кема»ларнинг моҳир сардорлари, сабзавотчилик, боғдорчиликда донг чиқарган миришкорлар, ғалла ва шолидан, пилла ва канопдан мўл ҳосил етиштираётган, халқимиз дастурхонини турлиноз-неъматлар билан безаётган, гўшт, сут, тухум ва бошқа чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш йўлида мардонавор меҳнат қилаётган азаматлар, коллектив хўжаликларнинг ишчан раҳбарлари, қишлоқ хўжалиги мутахассислари, агрономлар, олимлар тўпланадилар.

Қурултой қатнашчилари ўтган юбилей йилида қилинган ишларга якун ясайдилар, беш йилликнинг учинчи йилида олдимизда турган улкан марраларни, режа ва вазифаларни белгилаб оладилар.

1967 йил якунлари ҳар биримизнинг қалбимизни беҳад хушнуд этади. Ўтган йил қишлоқ хўжалигида янги юксалиш йили, ижодий ва қаҳрамонона меҳнат, колхоз ва совхозлар янги ва ажойиб зафарлар қучган йил бўлди. Партиямиз XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорлари қишлоқ хўжалиги ходимларини деҳқончилик маданиятини оширишда, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришда янги марраларга илҳомлантирди. Ўтган йили республикамиз пахтакорлари табиат инжиқликлари, сув тошқинлари ва турли қийинчиликларга қарши мардонавор курашдилар. Фидокорона меҳнат, партия, совет, хўжалик ходимлари ва кадрларимизнинг моҳирлик билан иш олиб борганликлари ўзининг қувончли самарасини берди.

Республикамиз пахтакорлари юбилей йилида мамлакатга 4 миллион тоннадан ортиқ «оқ олтин» етказиб бердилар. Пиллачилар, ғаллакорлар, сабзавотчилар, чорвадорлар, қишлоқ хўжалигининг турли соҳаларида меҳнат қилаётган колхозчилар ва совхоз ишчилари, азамат механизаторлар давлат планларини ортиғи билан бажариш йўлида ғайрат, шижоат кўрсатиб меҳнат қилдилар.

Бугунги катта йиғинда областимиз қишлоқ хўжалиги илғорлари ҳам ўз ишлари ҳақида сўзлаб берадилар. Пойтахт области қишлоқ хўжалиги ходимлари ўз қурултойларини муносиб кутиб олдилар. Улар ўтган йиллардагидек 1967 йилда ҳам катта карвонимизнинг пешқадами бўлдилар. Она-Ватанга Тошкент пахтакорларининг 362 минг тоннадан ортиқ «оқ олтин»и армуғон этилди. «Зангори кема»ларнинг капитанлари кўрсатган қаҳрамонликка эл-юрт қойил қолди. Республикада биринчи бўлиб пахта тайёрлаш планининг бажарилишида, йиғим-теримни қисқа муддатларда ўтказишда механизаторларнинг роли ғоят катта бўлди. Улар ҳосилнинг 65 процентга яқинини машиналарда териб бердилар.

Пахтачиликда, қишлоқ хўжалигининг бошқа соҳаларида илғор техника, фан ютуқлари ва тажрибалар, меҳнатни ташкил этишдаги янги метод ва усуллар кенг татбиқ этилмоқда. Комплекс механизациялашган звенолар, нарядсиз ишлаш, меҳнатига аккорд усулда ҳақ тўлаш, моддий рағбатлантиришнинг янги усуллари деҳқончилик маданиятини оширишда, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини кўпроқ етиштиришда асосий омиллардан бўлиб қолмоқда.

Ғаллакорлар, чорвадорлар, сабзавотчилар, шоликорлар, лубкорлар ҳам қурултойни меҳнат зафарлари билан қарши олмоқдалар. Ўтган йили сабзавотдан кўп ҳосил етиштирилганлиги натижасида шаҳар меҳнаткашларини ёз, куз, қиш фаслида ва баҳоргача турли мева-чева, сабзавот билан таъминлаш имконияти туғилди. Шу кунларда улар эртаги экинларни экишга киришдилар. Парникларда иш қизғин. Ғаллакорлар кузги дон экишни ўз вақтида ўтказиб, баҳорги дон экишни кучайтириб юбордилар. Чорвачилик фермаларида меҳнат кўтаринкилиги. Чорвадорлар қўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш тадбирларини кўрмоқдалар. Далаларда бу йилги ҳосил тараддуди кучайтириб юборилди.

Ўтган йил қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари барча соҳаларда янги юксалишга эришган бўлсалар ҳам, бироқ колхоз ва совхозларнинг натижалари, кўрсаткичлари турли хил бўлди. Баъзи районлар ва хўжаликларда пахта ҳосилдорлигини оширишга ҳамон жиддий эътибор берилмаяпти. Кўпчилик хўжаликларда ҳосилдорлик область даражасидан ҳам паст эканлиги, суғориладиган ерлардан фойдаланишга жиддий эътибор берилмаётганлиги, деҳқончилик маданиятининг пастлиги, техника ва механизациядан фойдаланиш, ерларнинг структурасини яхшилашга, илғор тажрибаларни ўрганиш ва оммалаштиришга эътибор камлиги ишимиздаги катта нуқсонлардандир. Оққўрғон, Бўка, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва Янгийўл районларининг қатор колхоз ва совхозларида етиштирилган пахта ҳосили машиналар ёрдами билан, хўжаликларнинг ўз кучи билан йиғиштириб олинмоқда. Афсуски ҳамма ерда ҳам бунга амал қилинмаяпти. Шунингдек, ғалла ҳосилини ошириш, чорвачилик маҳсулотларини кўпроқ етиштириш, шаҳар меҳнаткашларини бутун йил бўйи сабзавот билан таъминлаш область, партия, совет ва хўжалик ташкилотлари, колхоз ва совхозлар олдида турган асосий вазифалардандир. Қишлоқ хўжалиги кадрларини фан ва техниканинг ютуқлари, илғор тажрибалар билан, хўжаликни моҳирона бошқариш санъати билан, кам меҳнат сарф қилиб кўп ҳосил етиштириш усуллари билан кўпроқ қуроллантирайлик.

1968 йил қишлоқ хўжалигида янги тараққиёт, ривожланиш йили бўлсин. Бу йилги планлар, юксак социалистик мажбуриятларни шараф билан бажариш учун ҳозирдан пухта замин яратайлик. Кўклам дала ишларини ўз вақтида, юқори сифатли ўтказиш мўл ҳосил гаровидир. Юбилей йилидагидек фидокорона меҳнат қилиб, беш йилликнинг учинчи йилини янги зафарлар билан якунлайлик. Улуғ доҳимиз Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг юз йиллигини муносиб кутиб олайлик.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ВАКИЛЛАРИНИНГ БУДАПЕШТДАГИ МАСЛАҲАТ УЧРАШУВИ

БУДАПЕШТ, 28 февраль. (ТАСС). Маслаҳат учрашувининг иккинчи куни тўғрисида қуйидаги ахборот эълон қилинди:

Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви 27 февралда ўз ишини давом эттирди. Кенгашда Америка Қўшма Штатлари коммунистик партиясининг Бош секретари Гэс Холл, Аргентина Коммунистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси Фернандо Надра, Австралия Коммунистик партияси Миллий Комитети раисининг ўринбосари Клод Жонс ва Австрия Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Эрвин Шарф раислик қилдилар. Музокарада қуйидагилар сўзга чиқдилар:

Испания Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия Комитетининг аъзоси **Сантьяго Альварес,** Жанубий Африка Коммунистик партиясининг **вакили,** Эквадор Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Элиас Муньос,** Цейлон Коммунистик партиясининг Бош секретари **Питер Кейнеман,** Польша Бирлашган ишчи партияси Сиёсий Бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Зенон Клишко,** Германия Коммунистик партияси Сиёсий Бюроси аъзоси **Макс Шефер,** Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, партия Марказий Комитети секретари **М. А. Суслов** (ўртоқ М. А. Суслов нутқи газетамизда эълон қилинмоқда), Чили Коммунистик партияси Марказий Комитети Бош секретарининг ўринбосари **Оскар Астудильо,** Румыния Коммунистик партияси Марказий Комитети Ижроия Комитети ва Доимий Президиумининг аъзоси, партия Марказий Комитетининг секретари **Пауль Никулеску-Мизил** ўртоқлар нутқ сўзладилар. Улар ўз нутқларида коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро кенгашини 1968 йил охиригача ёки 1969 йилнинг январь ойида Москва шаҳрида чақириш зарур эканлигини таъкидладилар.

* * *

БУДАПЕШТ, 28 февраль **(ТАСС махсус мухбири).** Венгрия информация агентлиги хабар беради: Коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг маслаҳат учрашуви бугун бу ерда ўз ишини давом эттирди.

ҲАМКОРЛИК

Яқинда Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхози клубида бир группа Тошкент олимлари билан мутахассисларнинг учрашуви бўлиб ўтди. Бу учрашувга Янгийўл, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ районларидаги колхоз ва совхозларнинг агрономлари қатнашдилар.

— Бугунги учрашувда, — деди биринчи бўлиб сўз олган СоюзНИХИнинг директори, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Н. Маннонов, — бирон тема бўйича доклад қиладиган кишилар йўқ. Олимларимиз сизларнинг ихтиёрларингизга келишди. Уларга саволлар берингиз, сизларга аниқ бўлмаган масалаларни савол-жавоб билан ечиб оламиз.

Шундан кейин залдагилар бирин-кетин олимларга саволлар бера бошладилар. Олимлар бу саволларга жавоб бериш билан бирга, уларни амалга ошириш юзасидан маслаҳатлар ҳам бердилар.

«Полярная звезда» колхозининг агрономи П. Ченнинг вилт касаллигининг олдини олишда нималарга эътибор қилиш керак, деган саволига жавоб бериб, олимлар бирин-кетин сўзга чиқишди, илмий-текшириш институтларида бу соҳада ўтказилаётган тажрибаларни айтиб беришди.

Ўсимликларни ҳимоя қилиш институтининг илмий ходими, биология фанлари кандидати А. Ҳакимов саволга қуйидагича жавоб қилди:

— Ғўзанинг вилт касаллигига қарши кураш асосий ва муҳим вазифаларимиздан бири ҳисобланади. Бу касалликни қанчалик тез йўқотсак, пахта ҳосилдорлиги ошади. Вилт кўпинча ғўзапоялардан ўтади. Шунинг учун ҳосил йиғиштириб олингандан кейин ғўзапояларни илдизи билан тозалаб ташлаш лозим. Сўнгра, шудгор қилиш керак. Вилт касали билан зарарланган майдондаги ерларни камида 35 сантиметр чуқурликда ҳайдаш мақсадга мувофиқдир. Кузда бундай ерларни суғориб ҳам туриш керак. Ғўзани ўз вақтида озиқлантириш, август, сентябрь ойларида эса ҳаддан ташқари кўп суғориб юбормаслик лозим. Ғўза тупларин кўпайтириш, ҳар бир гектар ерда кўчатларнинг 100—120 минг туп бўлишини таъминлаш, культивация қилиш агротехникасига ҳам тўла эътибор бериш ҳам керак. Культиваторларнинг ён органлари кўчат илдизларига яқин бўлмасин, негаки бу илдизларни зарарлантиради. Культиваторларнинг ўрта органларини эса чуқурроқ жойлаштириш керак. Майдонларнинг технологик карталарига эътибор бериб, алмашлаб экишни кенг йўлга қўйилса, беда, шоли экилиб, учинчи йили эса унинг ўрнига пахта экилса бундай ерларда вилт касали бўлмайди.

ТОШКЕНТ ОЛИМЛАРИ БИЛАН МУТАХАССИСЛАР УЧРАШДИЛАР

Олимлар шоликорликда механизмларни ишга солиш, суғоришда инженерлик системасини кенг амалга ошириш йўли билан ҳам сув танқислигидан қутилиш мумкин.

Учрашувда пахта майдонларини сув билан тўла таъминлаш ҳақида ҳам анчагина савол-жавоблар бўлди. Олимларнинг фикрича, ҳар бир ерда суғориладиган майдонларни тўғри ҳисобга олиш, қанча сув сарфлашни олдиндан аниқлаш зарур. Ҳозиргача бу ишда кўп хўжаликларда агрономлар бош қўшишмайди, ҳамма иш гидротехникларга топшириб қўйилган. Бундай камчиликни тезда тузатиш лозим.

Учрашувда ғўзани дефолиация қилишда дориворларнинг таъсирчанлиги минерал ўғитлардан рационал фойдаланиш, луб экинларини механизация ёрдами билан йиғиб олиш, чирмовиқ ва ажириқ ўтларга қарши курашиш, боғдорчиликда прогрессив иш методларини амалга ошириш ҳақида берилган саволларга олимлар батафсил жавоб бердилар.

Олимлар билан мутахассисларнинг бу галги учрашуви таъсирли ўтди. Савол-жавобларда СоюзНИХИнинг агрохимия хизмати лабораториясининг раҳбари Г. Яравенко суғориш лабораториясининг катта илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати С. Гильдиев, техника фанлари кандидати И. Киселева, шоликорлик институтининг илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати С. Мазурин, Давлат мукофотининг лауреати, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Г. Переверзев, САИМЭ илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати Н. Яшева, техника фанлари кандидати В. Сергеенко, пахтачилик селекцияси институтининг илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати М. Бурнашева, Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-текшириш институти ўсимликларни ҳимоя қилиш бўлимининг мудири В. Ташченко, агротехника бўлимининг мудири, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати М. Собиров ва бошқа ўртоқлар иштирок этдилар.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

СССР КАСАБА СОЮЗЛАРИ СЪЕЗДИДА

СССР касаба союзларининг XIV съезди 28 февралда Кремлдаги съездлар саройида ўз ишини давом эттирди. Делегатлар XIII съезддан кейин ўтган йиллар ичида Бутуниттифоқ касаба союзлари марказий советининг қилган ишларини муҳокама қилдилар, келгусига мўлжалланган планларни белгиладилар. Нотиқлар беш йиллик планни муддатидан илгари бажариш учун ўтказилаётган мусобақада эришилган муваффақиятлар тўғрисида гапирдилар, камчиликларни танқид қилдилар ва бу камчиликларни йўқотиш чораларини кўрсатдилар. Съезд қатнашчилари якдиллик билан бундай дедилар: КПСС Марказий Комитетининг СССР касаба союзлари XIV съездига йўллаган табрикномаси мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларни янги меҳнат зафарларига илҳомлантиради.

Эрталабки мажлисда Белоруссия касаба союзлари республика советининг раиси **И. Н. Макаров,** Зауральедаги «Завети Ильича» колхози (Курган области) трактор-далачилик бригадасининг бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **А. Ф. Ионин,** жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари **Луи Сайян,** Горький автозаводи касаба союз комитетининг раиси **В. Б. Усанов.** Польша касаба союзлари марказий комитетининг раиси **Игнаци Лога-Совенский,** эркин немис касаба союзлари бирлашмаси (ГДР) марказий правлениесининг раиси **Герберт Барнке** ўртоқлар сўзга чиқдилар.

Съезд делегатлари ва меҳмонлар СССР Соғлиқни сақлаш министри **Б. В. Петровскийнинг** нутқини иштиёқ билан тингладилар.

Ўзбекистон касаба союзлари республика советининг раиси **М. А. Зоидов** кейинги йилларда Ўзбекистонда рўй берган ажойиб ўзгаришлар тўғрисида съездга сўзлаб берди.

Франция умумхалқ конфедерациясининг бош секретари **Ж. Сеги,** Чехословакия касаба союзлари марказий советининг раиси **М. Пастиржик,** Венгрия касаба союзларининг бош секретари **Шандор Гашпар** СССР касаба союзларининг XIV съездини табрикладилар.

Эрталабки мажлисда «Серп и молот» заводининг старший вальцовшчиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. И. Дюжев,** Қозоғистон касаба союзлари республика советининг раиси **С. Полимбетов,** Свердловск область касаба союзлари советининг раиси **А. И. Биков,** СССР Министрлар Советининг меҳнат ва иш ҳақи масалалари билан шуғулланувчи давлат комитети раиси **А. П. Волков** ҳам сўзга чиқдилар.

Шу куннинг иккинчи ярмида съезд делегатлари касаба союзлар Бутуниттифоқ марказий совети билан марказий ревизия комиссияси ҳисоботини муҳокама қилишни давом эттирдилар. Мажлисда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Запорожсталь заводининг пўлат қуювчиси **М. Т. Кинебас** ҳамда мичуринскли ўқитувчи, РСФСРда хизмат кўрсатган ўқитувчи **М. И. Кирина** сўзга чиқдилар.

В. И. Прохоров мандат комиссиясининг докладини қилди.

Умумиталья меҳнат конфедерациясининг секретари **Ринальдо Скеда,** Болгария касаба союзлар марказий советининг раиси **Роза Коритарова,** Румыния касаба союзлари умумий бирлашмаси марказий советининг раиси **Георге Апостол,** Корея бирлашган касаба союзлар марказий комитети раисининг ўринбосари **Бек Бон Су** СССР касаба союзларининг XIV съездини табриклаб нутқ сўзладилар.

Кечки мажлисда Грузия касаба союзлари республика советининг раиси **Ш. Д. Кикнадзе,** СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари **В. М. Кожевников,** Латвия касаба союзлари республика советининг раиси **В. А. Блюм** ҳам сўзга чиқдилар.

Касаба союзлар съезди ўз ишини давом эттирмоқда.

(ТАСС).

ҲИММАТИНГИЗГА БАЛЛИ

Қардошларимиз ҳимматидан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Негаки, улар ҳамшаҳарларимизни ўз қўллари билан бунёд этган кўркам турар жой бинолари билан хушнуд этишяпти, зилзила оқибатларини батамом тугатиш ишига салмоқли ҳисса қўшишяпти. Винницаликлар ҳам ана шуларнинг биридир.

Улар «Марказ—7» кварталида яқинда 40 квартирали навбатдаги бинони фойдаланишга топширдилар. Унинг ёнидаги 20—26-уйларни барпо этиш ишлари қизғин олиб борилляпти. 130 квартирадан иборат бу икки уйда ҳам ҳовли тўйлари ўтказиладиган кунлар узоқ эмас.

Бундан ташқари, винницаликлар «Марказ—15» да 32 квартирали турар жой биносини фойдаланишга топширдилар. «Марказ — 13» кварталида эса улар қўлидан чиққан 210 квартирали 3 та уйда тошкентликлар истиқомат қилишмоқда. Уй-жойларни барвақт қуриб битказишда В. Шаповалов, В. Кириченколар бошлиқ бўёқчилар ва И. Войтюк, Н. Кубайлар бошқараётган сувоқчилар бригадалари пешқадамлик қилишмоқда. Улар ишни ўзаро мусобақа асосида ташкил этиб, кунлик топшириқни 1,5 ҳиссага етказиб бажаришаётир. Қардошларимиз эришаётган ютуқлар ойдан-ойга қувончлироқ бўлмоқда.

А. КИМ.

КОММУНИСТИК ВА ИШЧИ ПАРТИЯЛАР ВАКИЛЛАРИ МАСЛАҲАТ УЧРАШУВИДА

КПСС делегациясининг бошлиғи ўртоқ М. А. СУСЛОВ нутқи

Қадрли ўртоқлар!

Аввало маслаҳат учрашувида қатнашаётган барча қардош партияларнинг вакилларини КПСС делегацияси номидан самимий табриклашга ижозат бергайсиз. Меҳмондўстлик кўрсатганлиги учун, учрашувни тайёрлаш борасида қилган ҳамма ишлари учун, биргаликда қиладиган ишимизга яхши шароит яратиб берганлиги учун Венгрия Социалистик Ишчи партияси Марказий Комитетига чуқур миннатдорчилик ҳам билдирмоқчимиз.

КПСС маслаҳат учрашувига катта аҳамият бермоқда. Бу маслаҳат учрашуви муҳим масалаларни: коммунистик ва ишчи партиялар вакилларининг янги халқаро кенгашини чақириш, унинг мақсадлари ва кун тартиби, уни ўтказиш муддатлари ва тайёрлаш методлари тўғрисидаги масалаларни ҳал қилиши лозим. Учрашувнинг чақирилиши қардош партияларнинг жипслашишга бўлган интилиши ва иродасини, рўй берган қийинчиликларни бартараф қилишга, коммунистик ҳаракатни янада юксалтиришга эришишга бел боғлаганлигини ифода этади.

Янги кенгаш тўғрисидаги масала бизнинг ҳаракатимизда сўнгги икки-уч йил мобайнида актив муҳокама қилинмоқда. Эндиликда бу идея кенг кўламда эътироф қилинибгина қолмай, шу билан бирга рўёбга ҳам чиқарила бошланди. Биз кенгаш масалалари юзасидан икки томонлама маслаҳатлашувлар ўтказишдан коллектив бўлиб уни бевосита тайёрлашга ўтмоқдамиз.

Биз қардош партияларнинг ушбу минбарга чиқиб сўзлаган вакиллари нутқини зўр қизиқиш билан тингладик ва коммунистик ҳаракат жипслигига эришиш, халқларнинг асосий душмани бўлган империализмга қарши тағин ҳам самарали курашмоқ учун барча социалистик, демократик, прогрессив кучларни бирлаштиришга эришишга интилишдан иборат энг муҳим ва асосий масалада фикрларнинг бир-бирига жуда мос бўлиб тушаётганлигини мамнуният билан таъкидлаб ўтмоқчимиз. Нутқларда янги кенгашни тайёрлаш методлари ва формалари тўғрисида конструктив таклифлар ўртага қўйилмоқда, бу таклифларни умумлаштириш орқали якдил ва энг мақбул хулосаларга келиш мумкин бўлади.

Маслаҳат учрашувининг кун тартибида турган масала хусусидаги бизнинг нуқтаи назаримизни баён этишга ижозат бергайсиз.

Биз халқаро кенгашлар ўтказиш-ҳозирги шароитда коммунистик ҳаракатнинг табиий эҳтиёжи бўлиб қолди, деб ҳисоблаймиз. Ўз-ўзидан равшанки, партиялар ўртасидаги интернационал алоқалар икки томонлама асосда ҳам, регионал асосда ҳам ривожланиб бормоқда. Лекин айни халқаро кенгаш ҳар бир партиянинг тўла мустақиллигини сақлаб қолган ҳолда дунёдаги барча мамлакатлар коммунистларининг ўз ҳаракатларини келишиб олиши имкониятини беради.

Ишчилар синфининг, унинг коммунистик авангардининг интернационал бирдамлиги жаҳон революцион жараёни тараққиётининг энг муҳим омили бўлиб келди, ҳозир ҳам шундай ва бундан буён ҳам шундай бўлиб қолади. Ҳозирги даврда пролетар интернационализмига содиқ бўлиш, коммунистик ҳаракат бирлигини ва жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг қардошларча ҳамкорлигини мустаҳкамлаш йўлида амалий ҳаракатлар қилишни ҳар қачонгидан кўра ҳам қаттиқроқ талаб қилмоқда. КПССга келганда, у, В. И. Лениннинг сўзлари билан айтганда, бошқа қардош, марксчи-ленинчи партиялар билан биргаликда бундан буён ҳам «интернационал ишчиларнинг ишини қилаверади: биргаликдаги муштарак иш учун барча миллат ишчиларини жипслаштириб, бирлаштириб, уйғунлаштириб бораверади» (асарлар тўла тўплами, 25-том 360-бет). КПССнинг фикрича, янги кенгашнинг чақирилишини агрессивлиги кучайиб бораётган империализмга қарши курашда жипслашиш зарурати ҳам, шунингдек коммунистик ҳаракатнинг ўзидаги аҳвол ҳам тақозо қилмоқда.

Умуман, ҳозирги халқаро вазиятга баҳо берадиган бўлсак, ишонч билан шуни айтиш мумкинки, коммунистик ҳаракатдаги айрим қийинчиликларга ва империализм агрессив доираларининг активлашганлигига қарамай, жаҳон тараққиётининг асосий тенденцияси революция ва социализм кучларининг ўсиб бораётганлиги билан характерланади. Коммунистлар ана шу кучларга раҳнамолик қилмоқдалар. Ҳозир дунё шундай даврга кирмоқдаки, бу даврда революцион кучлар олдида янги вазифалар пайдо бўлмоқда ва янги имкониятлар очилмоқда.

Жаҳон социалистик системаси мамлакатлари ўзларининг сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий қудратини кўпайтириб бормоқдалар. Империализмга қарши курашувчи асосий куч бўлган жаҳон социалистик системасининг роли ўсиб бораётганлиги ҳам тобора шу билан белгиланади. Социалистик мамлакатлардаги коммунистларнинг фаолияти тобора кўпроқ интернационал аҳамият касб қилмоқда. Социалистик давлатлар сиёсатининг жаҳон тараққиётига ўтказаётган таъсири кучайиб бормоқда. Кўпгина социалистик мамлакатларда экономика механизмини такомиллаштириш, социалистик демократияни ривожлантириш, меҳнаткашлар фаровонлигини ошириш—юзасидан жиддий чоралар кўрилмоқда. Булар ҳам халқаро майдондаги кучлар нисбатининг социализм фойдасига, социал тараққиёт учун курашаётган барча кучлар фойдасига янада ўзгаришига бевосита алоқадордир. Икки система мусобақасининг истиқболлари, жаҳон социализми обрў-эътиборининг ошиши, миллий озодлик ҳаракатининг қўллаб-қувватлаш кенгайиши ва кўп жиҳатдан антикоммунизмнинг янада кўпроқ фош қилиниши социалистик, коммунистик қурилиш муваффақиятларига боғлиқ бўлади. Коммунистик партияларнинг раҳбарлик ва раҳнамолик фаолияти, уларни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари асосида жипслаштириш социализм мамлакатлари қозонадиган янги муваффақиятларнинг энг зарур шартидир.

Мустамлакачилик зулмини ағдариб ташлаган халқларнинг кураши янги босқичга қадам қўймоқда. Улар империализм сиёсий ҳукмронлиги системасини асосан барбод қилиб бўлган ҳозирги пайтда янги мустамлакачиликка қарши курашда иқтисодий мустақилликка ва социал тараққиётга эришиш вазифалари уларнинг биринчи даражадаги вазифалари бўлиб қолди. Империализм янги мустамлакачилик сиёсати, ўз методларини янги шароитларга мослаштириш ёрдамида собиқ мустамлакалардаги ўз ҳукмронлигини сақлаб қолишга, миллий зулм ва эксплуатация системасини «янгилашга» интилмоқда. Жаҳоннинг ана шу жуда кенг районида империализм ва ички реакция кучларининг кирдикорларига қарши олиб борилаётган курашда сиёсий кучлар вояга етмоқда, бу кучлар империалистик зўравонликка ва ўз мамлакатларидаги мустамлакачилик ҳукмронлиги оқибатларига қарши курашиш билангина чекланмай, шу билан бирга капитализмнинг ижтимоий тузумига ҳам қарши курашмоқдалар. Миллий озодлик ҳаракати янги марраларга етиб келди.

Ривожланган капиталистик мамлакатлардаги ишчилар ҳаракатида ва умумдемократик ҳаракатда муҳим силжишлар рўй бермоқда. Пролетариатнинг монополиялар мутлақ ҳокимиятига қарши кураши кучайиб бормоқда. Жамият кенг қатламларининг, айниқса капитализмнинг сиёсий инқирози ва маънавий қашшоқлигини тобора равшан кўриб-билаётган ёшлар билан зиёлиларнинг норозилиги ўсмоқда. Капиталистик система сиёсий ва иқтисодий беқарорлигининг омиллари тобора яққол намоён бўлмоқда.

Ана шуларнинг ҳаммаси революцион ҳаракатни юксалтириш учун янги имкониятлар очиб беради. Ўз-ўзидан равшанки, бу имкониятларни рўёбга чиқариш кўп жиҳатдан жаҳон коммунистик ҳаракатига, унинг муайян давр хусусиятларини ҳисобга ола билиш қобилиятига, ўзининг сиёсий йўлини такомиллаштириш ва тактикасини бойита билиш, империализм ва реакцияга қарши бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қила билиш қобилиятига боғлиқ.

Янги халқаро кенгаш чақириш зарурлиги хусусидаги биринчи далил, бизнингча, ана шулардан иборат.

Бошқа муҳим далил ҳам бор, у ҳам бўлса—реакцион кучларнинг революцион процессни тўхтатиб қўйиш йўлидаги уринишлари кучайиб бораётганлигидир. Жумладан, империализм социалистик системадаги, жаҳон коммунистик ҳаракатидаги жипслик маълум даражада бўшашганидан фойдаланиб, ўз позицияларини сақлаб қолишга, баъзи жойларда эса бой бериб қўйган позицияларни қайтариб олишга интилмоқда. Жаҳон жандарми ролида майдонга чиқаётган Қўшма Штатлар ошкора агрессияга, озодлик ҳаракатлари айрим отрядларини қурол билан бостиришга тобора тез-тез қўл урмоқда.

Америка империализми вьетнам халқига қарши олиб бораётган жиноий уруш, Кубага ва Корея Халқ Демократик Республикасига қарши қилаётган иғвогарликлар, Латин Америкаси давлатлари ишларига сурбетларча аралашиш, Осиё ва Африканинг баъзи мамлакатларида уюштирилган реакцион тўнтаришлар, Яқин Шарқдаги агрессия, Грециядаги фашистлар исёни, Германия Федератив Республикасида реваншчи ва янги нацист кучларнинг активлашаётганлиги, милитаризм тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги —ана шуларнинг ҳаммаси империализмнинг дунёдаги кучлар нисбатини ўз фойдасига ўзгартириш учун қилаётган уринишларини кўрсатиб турибди.

Империализмнинг агрессив кучлари фитналар уюштиришга, интервенция қилишга, чекланган урушлар олиб боришга тобора кўпроқ умид боғламоқда. Булар эса халқаро вазиятни кескинлаштиришга олиб келади, жаҳон уруши хавфини кучайтиради. Лекин империализмнинг бу стратегияси айни маҳалда унинг заифлигидан яққол далолат беради, империализм социал системасининг тутруқсизлигини тасдиқлайди: социализм ва революция кучларига қарши курашда империализм энди ўзининг иқтисодий ва айниқса ғоявий-сиёсий воситалари самарали бўлиб чиқишидан тобора умидини узмоқда.

Бироқ АҚШ империализми бу йўлни танлаб олиш билан ўз мақсадига яқинлашгани йўқ. Унинг революцион жараёнга ҳарбий авантюралар ёрдамида ҳалақит бериш йўлидаги уринишлари агрессияга учраган халқларнинг, социалистик мамлакатлар ва коммунистик партияларнинг кескин зарбасига дуч келди. Социалистик мамлакатлар билан коммунистик партияларнинг кўпчилиги бирдам бўлиб ҳаракат қилмоқдалар ва империалистик агрессияга дуч келган халқларни амалда қўллаб-қувватламоқдалар.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар курашаётган Вьетнамга Америка агрессиясини даф қилиш учун зарур бўлган сиёсий, иқтисодий ва ҳарбий ёрдамни кенг кўламда бериб турибдилар. Бутун дунёда Америка империалистларига нафрат кучайиб бормоқда. Халқлар уларнинг агрессив кирдикорларига тобора қаттиқ ва қақшатгич зарба бермоқдалар. Жаҳон афкор оммаси АҚШ ҳукмрон доираларини маънавий-сиёсий жиҳатдан қоралаганлиги ҳаммага маълум бўлган фактдир. АҚШнинг энг содиқ иттифоқчилари орасида ҳам АҚШ ҳукмрон доираларининг сиёсатидан норозилик туғилмоқда, империалистик лагердаги зиддиятлар кўпинча кризис характерини олмоқда. Ана шундай шароитда революцион кучлар олдида империалистик ҳукмронликнинг бутун системасига зарба бериш учун янги имкониятлар очилмоқда. Ана шу имкониятлардан фойдаланиш кўп жиҳатдан революцион кучларнинг биргалашиб ҳаракат қилишига боғлиқ бўлади.

Кенгаш чақириш зарурлигининг иккинчи далили, бизнинг назаримизда, ана шулардан иборат.

Коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамламоқ учун ҳам кенгашлар чақириш зарур. Кейинги йилларда революцион курашнинг туб проблемаларига бир қанча партияларнинг қарашларида жиддий тафовутлар борлиги маълум бўлиб қолганлиги сир эмас. Империализм ҳужумларини даф қилишдаги бирликка путур етди. Коммунистик ҳаракатнинг айрим бўлимларида хатарли миллатчилик тенденциялари кўриниб қолди. Тарқоқ ҳолда ҳаракат қилиш умумий душманга бериладиган зарбанинг кучини бўшаштиради. Империализм ўзига қарши кучлар орасига нифоқ солишга боғлаган умидларини пучга чиқариш, унинг бу тактикасига барча тинчлик тарафдорлари, демократия, миллий мустақиллик ва социализм тарафдорларининг келишиб олинган ҳаракат бирлигини қарама-қарши қилиб қўйиш, — коммунистик ҳаракатнинг бевосита бурчидир.

Жипслашиш тенденцияси — коммунистик ҳаракатдаги етакчи тенденциядир. Лекин сирасини айтганда, бизга керак бўлган бирлик ҳар хил тушунилмоқда ва бу бирликни амалда рўёбга чиқариш йўллари, шакллари ва методлари тўғрисидаги масалага турлича ёндошилмоқда. Бу проблемаларни сидқидилдан, ўртоқларча муҳокама қилиш муштарак хулосаларга олиб келишга ёрдам бериши, коммунистик партияларнинг жаҳон майдонидаги ҳаракатларини яхшироқ координациялашга ёрдам бериши мумкин.

Биз ҳамма партияларнинг мустақиллиги, эркинлиги ва тенг ҳуқуқлилигига қаттиқ риоя қилиниши тарафдоримиз. Кенгаш қатнашчилари халқаро коммунистик ҳаракатнинг коллектив бўлиб ишлаб чиқилган ҳужжатларида ўз ифодасини топган ана шу принципларга асосланиб, қардош партиялар интернационал алоқаларини ҳамда уларнинг мустақиллиги, ўсиб бораётган таъсири ва шароитида улар ўртасидаги муносабатлар нормаларини янада ривожлантириш ва ўз мамлакати халқларининг тақдири ҳамда бутун коммунистик ҳаракат тақдири учун уларнинг масъулиятини ошириш соҳасидаги ғоявий ва сиёсий асослар ҳусусида фикрлашиб олган бўлур эдилар.

Бизнинг фикримизча, партиялар турли нуқтаи назардан қараётган масалаларни ҳам кенгашда ошкора, ўртоқларча муҳокама қилиш тамомила табиий бир ҳолдир. Бу нарса партияларнинг позицияларини аниқлаш, уларни ишчанлик билан ҳар томонлама муҳокама қилиш имкониятини беради, бу эса кенгаш кун тартибига киритилган масалалар юзасидан нуқтаи назарларни келишиб олишга ёрдамлашади.

Кенгаш бизнинг ҳаракатимизда пролетар интернационализми принципларини мустаҳкамлаши лозим. Коммунистик партиялар ҳозирги замоннинг энг зарур проблемаларини коллектив муҳокама қилиб ва империализмга қарши курашда бирдам бўлиб ҳаракат қилиш тўғрисида келишиб олиб, шу тариқа ўз фаолиятларида миллий ва интернационал вазифаларни бирга қўшиб олиб боришга интилаётганликларини намойиш қиладилар.

Шундай қилинса, бизнинг сафларимизга нифоқ солиш учун миллатчилик идеологиясидан фойдаланишга уринаётган антикоммунистик реакцияга ҳам қаттиқ зарба берилган бўлади.

Кенгашни чақириш ишида қийин проблемалар ҳам бор, албатта.

Шу ерда ва кенгашнинг ўзида барча коммунистик ва ишчи партияларнинг, шу жумладан, ҳозир биз билан чуқур ғоявий ва сиёсий ихтилофда бўлган коммунистик ва ишчи партияларнинг ҳам делегациялари ҳозир бўлсалар, биз уларни ситқидилдан табриклаган бўлур эдик. Лекин кенгашни тайёрлашда қатнашиш ғоят ихтиёрий иш бўлиб, масалани ҳар бир партиянинг раҳбар органлари ҳал қилиши лозим. Кенгашни тайёрлаш вақтида фойдаланиладиган демократик методлар маслаҳат учрашувида қатнашмаётган партияларга тўла ҳуқуқлилик асосида тайёргарлик ишига қўшилиш имконини беради. Бизнинг фикримизча, кенгашни тайёрлаш даврида ҳам, уни ўтказиш вақтида ҳам бирон-бир партияни қоралаш ёки коммунистик ҳаракат орасидан «чиқариб юбориш» тўғрисида гап бўлмайди ва бўлиши ҳам мумкин эмас. Жипслашиш ва тағин ҳам жипслашиш янги кенгашнинг бош шиори, асосий мақсадидир.

Лекин бирон-бир партиянинг ҳаракатимизнинг умумий проблемаларини коллектив бўлиб қараб чиқишда ва ҳал этишда қатнашишдан бош тортиши кенгашни асоссиз равишда кейинга чўзиш учун, кенгаш ўтказиш фикрининг ўзини обрўсизлантириш учун баҳона сифатида фойдаланилишига ҳам қўшилиб бўлмайди. Ҳеч қайси партия барча бошқа коммунистик ва ишчи партияларга ўз иродасини зўрлаб қабул қилдира олмайди.

Мао Цзэ-дун группаси кенгаш чақиришга қарши, қардош партияларнинг шу кенгашдан фойдаланиб, коммунистик ҳаракат сафларини жипслаштириш йўлидаги интилишига қарши анчадан бери туҳмат кампанияси олиб бораётганлиги бу ерда гапириб ўтилди. Кенгашга тайёргарлик амалий тус ола бошлаганидан кейин бу кампания кескин кучайтириб юборилди. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг маслаҳат учрашувида қатнашиш тўғрисидаги таклифномасига қўпол жавоб бериш билан Мао Цзэ-дун группаси ҳаракатимиз вазифаларини ҳал этишда, империализмга биргалашиб ҳужум қилишни ташкил этишда коммунистик партиялар билан ҳамкорлик қилишни истамаётганлигини яна бир марта ошкора кўрсатди. Андишасизлик билан қилинган бу иш Мао Цзэ-дун группасининг коммунистлар орасида одат бўлган пролетар интернационализми тилига мутлақо қулоқ солмаганлигидан далолат бериб турибди. Унинг позицияси кенгашни бундан буён ҳам орқага суриш учун сира баҳона бўла олмаслиги энди мутлақо равшан.

Бизнинг учрашувимиз қардош партиялар янги халқаро кенгашни чақиришга ва уни коммунистик ҳаракатни жипслаштиришнинг муҳим босқичи бўлиб қоладиган қилиб, империализмнинг стратегиясига ва тактикасига ўз вақтида берилган самарали жавоб тариқасида ўтказишга бел боғлаганликларини яққол исботлаб турибди. Шу сабабли кенгашни чақириш муддатини — 1968 йил ноябрь — декабрь, деб белгилаб олиш, принципиал жиҳатдан муҳим аҳамиятга эга. Бизнинг фикримизча, бу кенгашни коллектив бўлиб синчиклаб тайёрлашни таъминламоқ учун етарли вақт бор. Бу масала юзасидан бир битимга келиниб, якунловчи ахборотда шуни ёзиб қўйиш муҳим халқаро аҳмиятга эга бўлади. Бундай битимга келиниши коммунистик ва ишчи партияларининг кенгашни марксизм-ленинизм, пролетар интернационализми принциплари негизида чақиришга, империализмга қарши курашда ўз сафларини мустаҳкам жипслаштиришга қаттиқ бел боғлаганликларини бутун дунёга намойиш қилиб кўрсатган бўлур эди.

Кенгашда коммунистик ҳаракат жипслигини мустаҳкамлашнинг энг муҳим проблемаларини биргаликда муҳокама қилиб қардош партиялар бу ҳаракатни янада ривожлантириш учун янги ғоявий-сиёсий омил берган бўлур эдилар, бу эса империализмга қарши, тинчлик учун, демократия, миллий мустақиллик ва социализм учун курашда барча революцион ва прогрессив кучларнинг баҳамжиҳат ҳаракатларини кенг қулоч ёздиришга ёрдам беради. **Империализмга қарши курашда коммунистик ҳаракатнинг ва барча революцион кучларнинг бирлигини мустаҳкамлаш**—КПССнинг фикрича кенгаш кун тартибининг асосий темаси бўлиши мумкин.

Шу хусусда баъзи бир мулоҳазаларни айтиб ўтмоқчиман.

Барча коммунистларга шу нарса равшанки, империализмга қарши кураш муайян агрессив ҳаракатларгагина эмас, шу билан бирга умуман, империалистик системага қарши, монополистик капитал ҳукмронлигига қарши ҳам қаратилиши лозим.

Биз комунистлар империализмга қарши курашнинг асосий йўналишларини белгилаб олишимиз керак. Бевосита проблемаларга эътиборни жалб қилиш билан бир мақсадни эсдан чиқармаслигимиз, коммунистларнинг энг яқин ва истиқболдаги вазифаларини бир-бирига чамбарчас боғлаб олиб бориш муҳим вазифадир. Кейинги йилларда рўй берган воқеаларни чуқур марксча-ленинча анализ қилиш негизидагина революцион ва демократик кучларни ҳар жиҳатдан бирлаштириш масаласини тўғри қўйиш, уларни бирлаштириш платформасини тавсифлаб бериш мумкин бўлади.

Бу эса асосий антиимпериалистик отрядларнинг революцион имкониятларини чамалаб чиқишни биздан талаб қилади.

Аввало, жаҳон социалистик системасига кирувчи мамлакатлар бирлигининг аҳамиятини чуқурроқ очиб бериш, жаҳон социалистик ҳамдўстлигининг бутун халқаро озодлик ҳаракатига, бутун жаҳон революцион жараёнига ўтказаётган таъсирни кучайтириш йўлларини белгилаб олиш фойдали бўлур эди.

Бошқа бир муҳим масала-фан-техника революцияси ва бошқа объектив факторлар таъсири остида ривожланган капиталистик жамиятнинг социал структурасида рўй бераётган ўзгаришлар муносабати билан монополияларга қарши бўлган барча кучларнинг маркази бўлмиш пролетариатнинг роли тўғрисидаги масаладир. Янги тажриба асосида давлат монополистик капитализмига, империализмга қарши курашда коммунистларнинг сўл социалистлар ва социал-демократлар билан биргалашиб ҳаракат қилиш истиқболларини қараб чиқиш мумкин бўлур эди. Биз коммунистлар империализм, уруш ва реакция кучларига қарши курашни активлаштириш манфаатларини кўзлаб, ўз ҳаракатларида революцион ишчилар билан тобора кўпроқ яқинлашаётган умумдемократик ҳаракатлар билан кенг кўламда иттифоқ бўлиб иш кўришни изчиллик билан талаб қиламиз.

Коммунистлар бутун революцион ҳаракат учун жавобгардирлар. Шу сабабли бизнинг фикримизча кенгашда миллий озодлик ҳаракатини қўллаб-қувватлашни кучайтириш, улар билан иттифоқимизни мустаҳкамлаш проблемасини муҳокама қилиш фойдали бўлур эди. Дунёнинг ана шу зонасида янги, жуда муҳим жараёнлар содир бўлмоқда. Озод бўлган мамлакатларнинг тараққиёт йўллари тўғрисидаги катта сиёсий ва назарий масала янги масала бўлганлиги важидан қўшимча равишда чуқур асослаб беришни талаб қилади. Инсониятнинг ана шу жуда катта қисмининг социал тажрибасини умумлаштирмай туриб, илмий социализмни янада ривожлантириб бўлмайди, коммунистик ва миллий демократик партиялар ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамламасдан туриб эса, империализмга қарши ҳужумни планли равишда ривожлантириб бўлмайди.

Ўтказиладиган кенгаш кун тартибининг асосий масаласи юзасидан бизнинг мулоҳазаларимиз ана шундай. Бизнинг фикримизча, кенгашда бўладиган мунозараларнинг натижаларини асосий ҳужжатда якунлаштириш керак. Бундай ҳужжатнинг қабул қилиниши бу ерда, маслаҳат учрашувида бажара бошлаган бутун катта ишимизнинг қонуний натижаси бўлур эди.

Биз ҳозирги босқични таҳлил этиб чиқарадиган асосий хулосаларимиз коммунистик ҳаракатнинггина эмас, балки бошқа ҳамма революцион кучларни ҳам ривожлантиришга самарали таъсир кўрсатади. Ана шу асосий хулосалар халқларнинг ўз манфаатлари учун олиб борадиган курашининг энг самарали йўлларини танлаб олишларига ёрдам беради, ҳаракатимизнинг нуфузини янада оширади. Жаҳон коммунизми ўзаро келишиб олинган сиёсий ҳаракатларнинг равшан истиқболига эга бўлиб халқаро куч сифатида майдонга чиқади.

Ўтказиладиган кенгашнинг асосий ҳужжати 1957 йилги декларацияни ва 1960 йилги баёнотни такрорламаслиги даркор бўлса керак. КПСС халқаро коммунистик ҳаракатнинг ана шу ҳужжатларда таърифлаб берилган бош йўлига содиқ бўлиб келди ва содиқ бўлиб қолаверади. Москва кенгашлари ҳужжатларининг ҳар бир ҳарфига амал қилишни ҳеч ким истамаса ҳам, бу кенгашларда ишлаб чиқилган асосий йўл тўғри эканлигини турмуш тасдиқлаб берди. Бўлажак кенгаш ҳужжатида ҳозирги босқичда империализмга қарши курашнинг энг муҳим проблемаларини акс эттириш ва барча коммунистик ҳамда ишчи партияларнинг биргалашиб ҳаракат қилиши тўғрисидаги муҳим проблемалари. барча антиимпериалистик кучларни жипслаштириш ҳақидаги амалий таклифларни таърифлаб бериш айни муддао бўлур эди.

Кўпгина қардош партиялар каби биз ҳам кенгаш ҳужжати асосан сиёсий хулосалар характерида бўлади, деб ўйлаймиз. Шу билан бирга, кенгаш ҳужжатида коммунистик ҳаракатнинг ғоявий йўналишини, бу ҳаракатнинг Маркс—Ленин таълимотига содиқ эканлигини, пролетар, илмий коммунизм йўлидан боришга қатъий қарор берганлигини аниқ ифода этиш принципиал жиҳатдан муҳимдир.

Ҳозирги вақтда империализмнинг қуролли агрессиясига ва иғволарига қарши кураш олиб бораётган халқларни қўллаб-қувватлашни кучайтириш тўғрисидаги масала кенгашга тайёргарлик даврида ҳам ва албатта, кенгашнинг ўзида ҳам барча мамлакатлар коммунистларининг алоҳида эътибор беришига сазовордир, Бунда гап аввало, **курашаётган Вьетнам билан интернационал бирдамликни** мустаҳкамлаш тўғрисида бораётир.

Бутун дунё вьетнам халқининг қаҳрамонона курашига қойил қолди. Вьетнам халқи америкалик агрессорга ва реакция кучларига жуда қаттиқ зарбалар бермоқда.

КПСС Марказий Комитети бизнинг делегациямизга партиямизнинг, совет халқининг ўз юртининг эгаси бўлиши каби муқаддас ишни қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган қардош вьетнам халқига зарур ҳамма ёрдамни кўрсатишга қатъий қарор берганлигини яна бир марта айтишни топширди. Вьетнам халқи рўёбга чиқариш учун курашаётган иш унинг миллий проблемасигина бўлиб қолмай, бу иш ишчилар ҳаракати, демократик ва миллий озодлик ҳаракатининг, ер юзидаги барча прогрессив кишиларнинг ҳам жонажон интернационал ишидир. Янада маҳкам жипслашиб, Вьетнамни қўллаб-қувватлаш — коммунистларнинг интернационал бурчидир.

Биз кенгашда **термоядро урушининг олдини олиш учун, тинчлик учун курашни кучайтириш тўғрисидаги масалани қараб** чиқиш ҳам фойдали бўлади деб ҳисоблаймиз. Шу билан бирга бу курашнинг инсоният социал тараққиёти билан ўзаро алоқасини чуқурроқ очиб ташлаш, халқаро кескинликни юмшатиш йўлидаги курашни агрессорларга қатъий зарба беришни уюштириш билан қўшиб олиб бориш тактикасини асослаб бериш, бир-бирига қарама-қарши бўлган социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаши сиёсатининг синфий мазмунини чуқур ва конкрет равишда кўрсатиш лозим бўлур эди.

Бир-бирига қарама-қарши социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш сиёсати жаҳон термоядро урушининг олдини олишга қаратилган бўлиб, кенг халқ оммасини империализмнинг агрессив сиёсатига қарши сафарбар қилиш, халқаро муносабатларнинг бошқа халқлар ички ишларига аралашмаслик, уларнинг суверенитетини, ҳуқуқий тенглигини, территориал дахлсизлигини ҳурмат қилиш каби принципларни амалга оширишга эришишга имконият туғдиради. Бу сиёсат империалистларнинг халқлар озодлиги ва мустақиллигига қасд қилишларига, революцион ҳаракатга путур етказиш йўлидаги уринишларига қаттиқ зарба беришни кўзда тутади. Тинч-тотув яшаш сиёсати-империализмга қарши курашнинг муҳим формасидир.

Бизнинг делегациямиз кенгашнинг Вьетнам масаласи юзасидан ва тинчлик учун курашни кучайтириш масаласи юзасидан махсус резолюциялар қабул қилишига тарафдордир.

Кенгаш ҳужжатлари тўғрисидаги масала қўйилиши муносабати билан бу ҳужжатларни қай тариқа тайёрлаш масаласини ҳам ҳал этишимиз керак. Бу ерда ана шу масала юзасидан айтилган таклифларнинг асосий маъноси барча ҳужжатларни қардош партияларнинг коллектив ҳаракати билан ишлаб чиқишдан иборат. Биз масалага шу тариқа ёндошишни тамомила қўллаб-қувватлаймиз.

Янги халқаро кенгашнинг муваффақиятли ўтишидан ҳаммамиз астойдил манфаатдормиз. Бу кенгашнинг муваффақияти унинг мақсадларини, иш мазмунини тўғри белгилашгагина эмас, шу билан бирга унга тайёргарлик кўриш метод ва формаларига ҳам боғлиқдир.

Бизнинг фикримизча, биз бу ерда танлаб оладиган форма, биринчидан, кенгашга тайёргарлик соҳасида системали суратда иш олиб боришни таъминлаши ва, иккинчидан, ҳар бир партиянинг кенгашда қатнашуви учун имконият яратиб бериши муҳимдир. Қардош партиялар делегацияларининг шу учрашувимизда халқаро кенгашга тайёргарлик кўрувчи комиссияни тузиш тўғрисидаги таклифи, бизнинг фикримизча, ана шу шартларга тўла жавоб беради. Биз бу таклифни қўллаб-қувватлаймиз. Бундай тайёргарлик комиссиясининг тузилиши янги кенгашни чақириш зарурлиги тўғрисида принципиал равишда келишиб олганлигимизнинг яхши якуни булур эди, кенгашга тайёргарлик соҳасидаги ҳамма ишни мустаҳкам амалий асосда уюштиришда ёрдам берган бўлур эди.

Комиссия маслаҳат учрашувида берилган топшириқни бажаради. Барча партиялар, шу жумладан, турли сабабларга кўра вакиллари Будапештда ҳозир бўлмаган партиялар ҳам комиссияда тенг асосларда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлишлари лозим. Улар бу комиссияга ўз вакилини юбора оладилар, ёки кенгаш билан боғлиқ бўлган ҳар қандай масала юзасидан ўз фикрларини ёзма шаклда комиссияга тақдим эта оладилар. Шу билан комиссия ўз вазифаларини бажариш-партиялардан олинадиган материалларни бир системага солиш ва шу асосда кенгаш учун ҳужжатлар лойиҳаларини тузиш имкониятига эга бўлур эди. Кенгаш иш бошлаши билан комиссия ўз вазифаларини адо қилган бўлади ва тугатилади, албатта.

Комиссия иши кенгашга тайёргарлик кўриш ишининг энг муҳим принципини мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга ёрдам беради, деб ўйлаймиз. Ҳаммамиз эътироф этган бу принцип—ана шу тайёргарликнинг ҳамма босқичларида барча қардош партияларнинг коллектив суратда ҳамда тўла тенг ҳуқуқ билан иштирок этишларидан иборат. Бизнинг фикримизча, катта ёки кичик бўлишидан қатъий назар, ҳар бир партия ана шу муштарак ўз ҳиссасини қўшмоқ учун тўла имкониятга эга бўлиши керак. Масалага бундай ёндошиш ҳаракатимизни жипслаштиришга қаратилган барча конструктив фикр ва истакларни энг кўп даражада ҳисобга олиш имконини яратади ва кенгашга тайёргарлик жараёнида ўртоқлик, ижодкорлик ва ишчанлик муҳитини, чинакам коммунистик муҳитни вужудга келтиришга ёрдам беради.

Ҳозирги кунда коммунистик партиялар жуда хилма-хил шароитда иш кўрмоқдалар. Шу сабабли, коммунистик ҳаракатнинг қандайдир раҳбар халқаро марказини уюштириш тўғрисида сўз ҳам бўлиши мумкин эмас. Бундай марказга ҳеч қандай зарурат йўқ. Бу — партиямизнинг ва бизнинг фикримизча, вакиллари шу учрашувда қатнашаётган барча партияларнинг қатъий ва принципиал эътиқодидир. Қардош партиялар бирлиги ва уларнинг ҳаракатларини мувофиқлаштириб олиб боришнинг ҳозирги формалари жуда эпчил ва ихчамдир. Бу формалар империализмга қарши курашда, халқаро миқёсда муштарак мақсадларга эришишда коммунистик партиялар интернационал ҳаракатларининг яхши самара беришини таъминлайди ва айни вақтда партияларнинг ўз сиёсатини ишлаб чиқиш ва амалга оширишдаги мустақиллигини ва бошқаларга қарам бўлмаслигини ҳеч нарса билан чеклаб қўймайди.

Ўртоқлар! Биз ҳаракатимизнинг тараққиётида энг муҳим ва энг масъулиятли пайтга қадам қўйдик. Жаҳон жамоатчилигининг фикри ҳозир Будапештга қаратилганлиги ҳам бежиз эмас.

Бундан ярим аср илгари тарихда биринчи марта эксплуататорлик тузумини ағдариб ташлаб, социализм идеясини миллионларнинг амалий ҳаракатларига айлантириш, сўнгра эса социализмни ҳозирги даврнинг етакчи кучи сифатида қарор топдириш вазифасини бажара олган фақат битта сиёсий оқим бор. Бу—коммунистик ҳаракатдир. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг ўтган йили нишонланган эллик йиллиги социализм бутун инсоният учун социал тараққиётнинг кенг йўли эканлигини жуда яққол кўрсатди.

Ўзининг ҳамма нарсани ўз ичига олган илмий назарияси — марксизм-ленинизм туфайли кенг халқ оммасининг манфаатларини энг тўла ифода этишга қодир бўлган фақат битта сиёсий оқим бор. Шу сабабли бу оқим умумий мақсадлар йўлида кураш олиб бориш учун барча демократик, прогрессив, антиимпериалистик кучларни жипслаштириш ишида жуда кенг имкониятларга эгадир. Бу оқим—коммунистик ҳаракатдир.

Тинчлик байроғини баланд кўтариб бораётган ва империалистларнинг таланчилиқ зўравонлик ва уруш сиёсатига зарба бериш йўлида прогрессив кучларни жипслаштириш учун керакли ҳамма ишни қилаётган фақат битта сиёсий оқим бор. Бу—коммунистик ҳаракатдир.

Жаҳон тараққиётининг ҳозирги босқичида масъулиятли вазифамизни бажармоқ учун биз, коммунистлар нима қилмоғимиз керак? Аввало, жипслашмоғимиз керак. Бизга бирлик керак. Бу бирлик ишчилар синфи манфаатларининг туб муштараклигидан келиб чиқади ва марксизм-ленинизмнинг, пролетар интернационализмнинг принципиал негизига қурилади.

Биз чинакам коллективчилик, ҳуқуқий тенглик асосида шундай конкрет иш планини биргаликда белгилай оламизки, бу планнинг амалга оширилиши коммунистик ва ишчи партиялар кенгашининг чақирилиши ва муваффақиятли ўтказилишини таъминлайди. Бизнинг партиямиз бунга астойдил аминдир.

Азиз ўртоқлар, сизларни ишонтириб айтаманки, Ленин традицияларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси коммунистик ҳаракатни, барча социалистик ва демократик кучларни жипслаштириш соҳасидаги муштарак вазифаларимизни ҳал этишга ўз ҳиссасини қўшмоқ учун қўлидан келган ҳамма чораларни кўради.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ КОМАНДИРЛАРИНИНГ ЎҚИШИ ТАМОМ БЎЛДИ

Область ва район қишлоқ хўжалик бошқармалари раҳбарлари, область совхоз трестлари директорлари, тадқиқот институтлари илмий ходимлари ва қишлоқ хўжалик олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг тўрт кун давом этган республика семинари 29 февралда Тошкентда ўз ишини тамомлади. Таниқли олим ва мутахассислар, донгдор механизаторлар, раҳбар партия ходимлари лекция ўқидилар.

Семинар қатнашчилари Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида қабул қилинди. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов сўзлаган нутқида республика қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг муҳим масалаларига тўхталиб ўтди.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИЛҒОРЛАРИНИНГ ҚУРУЛТОЙИГА

МЕХАНИЗАЦИЯ—МЎЛ ҲОСИЛ АСОСИ

Колхозимиз унча катта эмас. Ўрта хўжаликлардан. Лекин шунга қарамай йилдан-йилга план бажарилмасди.

Бунга асосий сабаб шу эдики, экин майдонлари агротехника талаблари даражасида ишланмасди. Қиёқ, ажриқ, ғумай ва бошқа бегона ўтлар ўсиб ётарди. Мелиорация аҳволи ҳам талабга жавоб бермасди. Анчагина майдонларни зах босиб кетганди. Янги зовурлар қазилмасди, эскилари ташландиқ ҳолда эди. Буларнинг ҳаммаси колхознинг ўз олдидаги хўжалик вазифаларини муваффақиятли бажаришига халал берарди.

Ҳеч сир эмас, райондаги мажлис, йиғилишларда хўжалигимиз адресига жуда кўп танқидий гаплар айтиларди. Биз ўринли танқидлардан ва фойдали маслаҳатлардан тўғри хулосалар чиқаришга ҳаракат қилдик. Колхоз правлениеси, партия ташкилоти борган сари ишни активларга суянган ҳолда ташкил қила бошлади. Бой тажрибалар оммалаштирилди. Бу эса резервлардан самарали фойдаланишда муҳим воситалардан бири бўлди. Ғайрат қилдик. Ҳар бир гектар ердаги бегона ўтларни тозалаш билан бирга, ирригация-мелиорация шохобчаларини яхшилаш юзасидан кўпгина ишларни амалга оширдик. Шўр ерларнинг захини ювдик. Тупроқнинг унумдорлигини оширдик. Ер текислашда ҳам бирмунча ишлар қилинди. Яхши ва сифатли ишланган ерларга чигит ташлаш учун нима керак бўлса, шуни амалга оширдик.

Маъмурий, хўжалик аппарати ихчамлаштирилди. Ўзини «тажрибали», «ишбилармон» деб юрган, амалда эса пахта тайёрлаш планини бажаришда кўнгилдагидек иш қилмаётган бригада бошлиқлари ўрнига деҳқончилик маданиятини оширишда ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келаётган ташаббускор кишилар қўйилди. **Бригадалар ичида звенолар ташкил этдик. Звено бошлиқлари етарли миқдорда трактор, қишлоқ хўжалик машиналари билан таъминланди. Энг илғор, ишда чарчамас кишилар звеноларга аъзо қилиб қўйилди. Звенолар ишончимизни оқлади. Жуда кўпгина звеноларда бригадаларга нисбатан ҳосилдорлик бир йилнинг ўзидаёқ 5—6 центнерданга кўпайди.**

Колхозчилардан кўпроқ механизатор кадрлар тайёрлашга алоҳида эътибор берилди. Ёшларнинг анчагина қисми қисқа муддатли курсларга бориб ўқиб келишди. Аввал улар звено бошлиқларига ёрдамчи бўлиб ишлашди. Кейин эса уларга ҳам алоҳида ер ажратиб берилди.

1964 йилда колхозда 10 та звено ташкил этилди. Мустақил иш юритадиган бу звеноларга 30-35 гектардан ер ажратиб берилди. Дастлабки йилдаёқ яхши натижага эришдилар. Майдонлар бегона ўтлардан тозаланди. Звено аъзолари ўзларига бириктириб қўйилган карталардаги кўчатларни меҳр билан парвариш қилиб, кўп ҳосил етиштириш соҳасида жон куйдириб ишладилар. 1965 йилга келиб звенолар сонини яна ҳам кўпайтирдик. Бу эса колхозимизда экин майдонларидан самарали фойдаланиш, ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни кескин кўтаришга яқиндан ёрдам берди.

Далачиликда ишни звено усулида йўлга қўйишимиз сабабли 1965 йили ҳар гектар ердан 22 центнердан пахта етиштиришга муваффақ бўлдик. **1966 йилда асосан звено усулида ишладик. 27 та комплекс механизациялашган звено ташкил этилди. Ҳамма механизаторлар ўзларига юклатилган вазифани сидқидиллик билан бажардилар.** Колхозчи-деҳқонлар ҳам механизаторлардан қолишмай астойдил меҳнат қилдилар. Оқибатда, техникадан фойдаланиш тубдан яхшиланди. Хўжасизликка барҳам берилди. Минерал ва маҳаллий ўғитлардан рационал фойдаланишга эътибор кучайди. Ғўзани суғоришда сансалорликка йўл қўйилмади. Сувдан тўғри фойдаланилди. Колхознинг мутахассис кадрлари — агроном ва инженерлари звенолар ишидан доимо хабардор бўлиб турдилар.

Шунинг учун биз 1967 йили ҳар гектар ердан олган ҳосилимиз 27 центнерга етди. Бир йилнинг ўзида ҳосилдорлик айрим звеноларда 4—7 центнерданга ортди. Пахтанинг таннархини арзонлаштиришда ҳам ижобий ютуқларни қўлга киритдик. Авваллари бир центнер пахта етиштириш учун 36—37 сўм пул сарфланар эди. Ўтган йили эса бир центнер ҳосилга кетган сарфимиз анча қисқарди.

Ҳосилдорлик ошган, ортиқча харажатлар камайган сари колхозчиларнинг реал иш ҳақлари ҳам оша берди. **1963 йилга нисбатан колхозчи деҳқонларимизнинг реал иш ҳақи икки баробарга ортди. Ўша йиллари жуда яхши ишлаган киши бор-йўғи бир йилда 450 сўм даромад қилар эди. Эндиликда колхозчининг ўртача иш ҳақи 1100 сўмга тўғри келяпти. Эрта-кеч далада бўлиб, ҳалол меҳнат қилаётган механизаторларимизнинг ойлик иш ҳақлари 200—220 сўмга тўғри келяпти.**

Звено аъзолари ўртасида энди ялқов кишиларни топа олмайсиз. Ким ҳалол, ғайратли бўлса ўшандай кишилар звеноларга аъзо қилиб олинган. Звеноларда меҳнатни тақсим қилиш ҳам анча яхши бўлиб қолди.

Ҳар бир звено бошлиғи аъзоларининг кучига ва имкониятига қараб, уларга тахтачалар усулида ер бўлиб берган. Колхозчилар ана шу майдонларда экишдан тортиб, то ҳосил йиғиштириб олинганга қадар астойдил меҳнат қилишяпти.

Авваллари бизда етиштирилган пахтанинг кўпи четдан келган ёрдамчилар мадади билан йиғиштириб олинар эди. Бу эса теримни анча чўзиб юборарди. Даромаднинг бир қисмини эса ёрдамчилар олиб кетишарди.

Энди бунга чек қўйдик. Ишни машинабоп қилиб олиб боряпмиз. Пахтамизнинг 85 процентини азамат звено бошлиқларимизнинг ўзлари машина билан териб оляптилар. Бу эса қанчадан-қанча пул маблағларини тежаш имконини берди. Ҳосилнинг асосий қисмини биринчи сортларга сотиш таъминланди. Ёғин-сочинга қолдирмай пахтани йиғиштириб олаётирмиз. **Шундай қилиб, уч йилдан бери шаҳардан ёрдамчилар олмаган ҳолда пахтамизни териб оляпмиз. Ўтган йили мактаб ўқувчилари кучидан ҳам фойдаланмадик.** Ўқувчилар ўрнида «зангори кема»лар ишлади. 23 иш кунида планни бажардик. Бундан кейин ҳам ана шундай йўл тутаверамиз.

Колхозимиз қаддини ростлаб олди. Даромади кўпайяпти. Зиммага олинган социалистик мажбуриятлар шараф билан бажариляпти. Деҳқонлар кўп ишлаган сари кўп даромад олмоқдалар. Буни ўтган йилнинг мисолидан ҳам кўрсак бўлади. **Ишлаб чиқариш планига мувофиқ ҳар бир иш кунига 2 сўм 90 тийиндан ҳақ тўланиши керак эди. Пахтани кўп етиштиришимиз туфайли ҳар бир иш кунига салкам 6 сўмдан пул тақсимланди.**

Комсомол аъзоларидан Мурод Қурбонов, Ҳолмурод Норзиев бошлиқ ва бошқа кўпгина звеноларда тахтача усулида иш олиб борилганлиги сабабли ҳар бир гектар ердан 30—35 центнердан ҳосил олинди. Биз ўтган юбилей йилининг якунларидан беҳад хурсандмиз. Бу йил эришилган ютуқларни яна ҳам мустаҳкамлаймиз.

Колхоз бўйича ҳозир ҳар гектар ердан ўртача 30 центнердан хирмон кўтариш, звенолар ўртасида 40 центнерчилар ҳаракатини кенг қулоч ёйдириш юзасидан социалистик мусобақани кучайтириб юбордик.

Далага шу кунларда кўплаб гўнг ташиб чиқариляпти, экиш агрегатлари созланяпти. Ариқ-зовурларни тартибга солишяпти.

Биз бу йил ҳам звеноларда ишни намунали ташкил қилиб, ҳосилдорликни гектар бошига оширишда барча тажрибаларни ишга соламиз. Агротехника талаблари даражасида ишланган ерларга уруғлик ташлаб, уни қисқа вақт ичида, ернинг ўз намида ундириб олиш учун ҳозирдан бошлаб пухта тайёргарлик кўрамиз.

Т. ШОДИБЕКОВ.
Бўка районидаги Тимирязев номли колхознинг раиси,

М. КОВАЛЕВА.
Колхознинг звено бошлиғи, республикада хизмат кўрсатган механизатор.

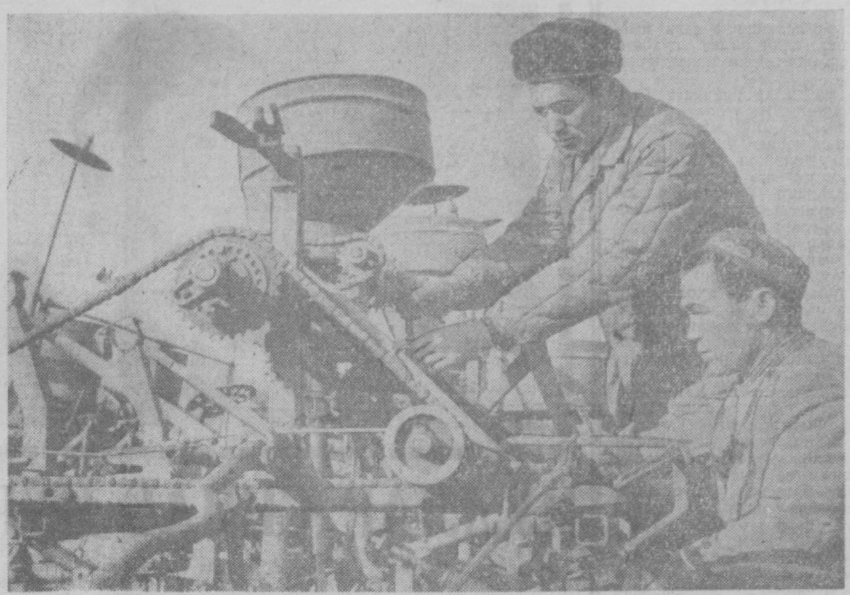

● Оққўрғондаги Ҳ. Олимжон номли колхоз пахтакорлари баҳорни тўла тайёргарлик билан кутиб олдилар. Юқоридаги суратда: колхоз инженери З. Аҳмедов (чапда) ва механизатор-звено бошлиғи М. Қодиров ўртоқлар сеялка ремонтининг сифатини текширмоқдалар.

● Чевар теримчи Х. Эргашева Янгийўлдаги Ленин номли колхозда ҳар йили пешқадамликни қўлдан бермайди. Юбилей йилида ҳам у социалистик мусобақада ғолиб чиқди. Ўртадаги суратда: ўртоқ Х. Эргашева.

● Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг илғор механизаторларидан бири ўртоқ М. Маҳкамов дала ишларини машиналар зиммасига юклашда катта хизмат қилмоқда. Пастдаги суратда: ўртоқ М. Маҳкамов.

А. Абалян ва Қ. Розиқов фотолари.

МЕҲНАТ ЗАРБДОРЛАРИ

ЮКСАЛИШ ЙЎЛИ

Колхозимиз яқин-яқинларгача райониниг энг қолоқ хўжаликларидан бири бўлиб ҳисобланарди. Пахта ҳосилдорлиги жуда ҳам пасайиб кетган эди. Колхозимиз шаънига мажлисларда, йиғинларда аччиқ-аччиқ гаплар айтиларди.

Буларнинг ҳаммаси деҳқонларимизга қаттиқ ботди. Улар колхозни қолоқликдан чиқаришга енг шимариб киришиб кетдилар. Фойдаланилмай ётган имкониятлар ишга солина бошланди. Деҳқончилик маданиятини ошириш ҳаммамизнинг диққат марказимизда турди. Барча майдонларни бегона ўт илдизларидан тозаладик.

Бошқа хўжаликларда жорий этилган, яхши натижалар бераётган звено системаси ҳамда тахтача усули бизнинг колхозимизда ҳам тўла жорий этилди. Механизатор даланинг ҳақиқий хўжайини бўлиб қолди. Бу тадбирларнинг ҳаммаси колхозимизни бир йилнинг ўзидаёқ бирмунча илгарига силжитиш имкониятини берди. 1965 йилда звено системасининг афзаллиги ва кўрилган тадбирлар туфайли колхозимиз пахта ҳосилдорлигини оширди. планни бажарди.

Айниқса, юбилей йилида колхозчиларимиз пахта ҳосилдорлигини ошириш учун жиддий ҳаракат қилдилар. Натижада **ҳар гектар ердан пландаги 19,4 центнер ўрнига 30,2 центнердан «оқ олтин» кўтарилди ва йиллик топшириқ 156 процент адо этилди.** Бизнинг звеномизда, Йўлчибой Сиддиқов, Мирзараҳим Мирзақаев, Мамадали Давлатов сингари ўртоқлар бошчилигидаги комплекс механизациялашган звеноларда эса «оқ олтин» ҳосилдорлиги 33—36 центнерга етказилди.

Илгарилари экин майдонларининг қиялиги баҳона қилиниб, пахта машина билан мутлақо терилмас эди. Кейинги йилларда бу муҳим ишга ҳам жиддий эътибор берилди. Моҳир механик-ҳайдовчилардан Т. Абдураҳмонов, П. Жуманов, Н. Давлатов, Т. Турсунбоев, И. Олимов каби ўртоқларнинг ғайрати ва усталиги туфайли, гарчи ерлар қия бўлса ҳам, **ҳар бир машина билан 70—85 тоннадан пахта териб олиняпти.**

Колхозимиз экономикаси ҳам кескин юксалмоқда. 1963 йилда ярим миллион сўм даромад қилинган бўлса, ўтган йили 1 миллион сўмдан ортиқ даромад қилинди. 1964 йилда колхозчиларнинг ҳар бир иш куни эвазига 2 сўм 15 тийиндан ҳақ тўланган бўлса, ўтган йили 5 сўм 15 тийиндан тўланди. Илғор звеноларимизда бу ҳатто 6—9 сўмданга тўғри келди.

Колхозчиларимиз беш йилликни муддатидан илгари бажариш ва улуғ доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан бошланган мусобақага қўшилиб, хўжаликни тағин ҳам юксалтириш учун катта режалар белгилашди, юксак мажбуриятлар олишди. Бу йил колхоз бўйича ҳосилдорликни 35 центнерга, бизнинг звеномизда ва бошқа илғор звеноларда эса 40 центнерга етказиш учун қизғин кураш бошлаб юборилди.

С. ЖЎРАЕВ,
Янгийўл районидаги «Партия XXI съезди» колхозининг механизатор-звено бошлиғи.

УСТА ЧЎПОН

Чўпон йил ўн икки ой ўз боқимидаги чорва ҳақида ўйлайди, қайғуради, уларнинг маҳсулдорлигини тобора ошириб бориш ҳаракатида бўлади.

Коммунист Абдусами Абдуқодиров 3-«Оҳангарон» совхозининг ана шундай жонкуяр чўпонларидан биридир. Мана, ўн уч йилдирки Абдусами ака ўз вазифасини сидқидилдан бажариб, совхоз коллективининг катта ҳурматига сазовор бўлиб келмоқда.

Бу серғайрат чўпон ўз касбига чинакам меҳр қўйган, қўйларни қишин-ёзин кўнгилдагидек парвариш қилишнинг сир-асрорини билиб олган. Шунинг учун ҳам ҳар йили чўпонлар мусобақасида ғолиб чиқмоқда.

Совхозда жайдари қўйларни майин жунли зотдор қўйларга чатиштириш йўли билан улар зотини яхшилашда ҳам уста чўпон Абдусами Абдуқодировнинг ҳиссаси катта бўлди.

Юбилей йилида ҳар юз бош совлиқдан 105 тадан қўзи, ҳар бир бош қўйдан 3,5 килограммдан майин жун олган Абдусами ака беш йилликнинг учинчи йилида камида 110 тадан қўзи, 4 килограммдан жун олишга астойдил аҳд қилган. Унинг отаридаги қўйлар қишловдан соғлом ва семиз ҳолда олиб чиқилди. Тез орада қўзилатиш кампанияси бошланади. Бунга моҳир чўпон тайёр!

А. ҒУЛОМҚОДИРОВ.

Сиз суратда кўриб турган бу икки сут соғувчи Янгийўлдаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхознинг пешқадам чорвадорларидандир. С. Бобоева ва Д. Ғафурова ўртоқлар юбилей йилини жуда яхши кўрсаткичлар билан якунлашди. Уларнинг ҳар бири беш йилликнинг учинчи йилида ўз боқимидаги сигирлардан камида 40 минг литр сут соғиб олишга сўз берган. Шу кунларда улар мажбуриятга яраша астойдил меҳнат қилишмоқда. Суратда: (чапдан) С. Бобоева ва Д. Ғафурова ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ЮРАК ҒУРУРИ

Бу кун қурултойнинг маъракаси зўр,
Тўйга тўй қўшилар минутлар сайин.
Ўлкамнинг юраги тепар серғурур,
Мен ҳам дил меҳримни элга атайин.
Пахтакор диёрим мардлар олқиши,
Шарафи обрўйингни оширар бу кун.
Янги марраларга ўтиш олдидан,
Шонли ғалабангга ясайсан якун.
Маннон, Мамажонлар, Чачилар каби,
Минглаб Турсуноидай донгдорларинг бор.
Ўзбеклик виждоний ҳамият билан,
Улуғ-улуғ ишлар топди барқарор.
Бепоён далалар оқ олтин кони,
Кўкка етказгуси йигитнинг бошин.
Шунинг ишқи билан ҳалол меҳнатдан,
Юрак топа билди умид қуёшин.
Шу тупроқ азиздир одам жонидай,
Ҳар қанча ишласанг кетмайди зое.
Меҳнатдан элимиз баҳраманд бўлур.
Шу тупроқ ҳосили қалблар чиройи.
Ҳар тонг ихлос билан тинглайди ҳулкар,
Пахтакор ўзбекнинг ширин қўшиғин.
Осмон уфқларин шафаққа буркар,
Ҳамжиҳат элимнинг қип-қизил туғи.
Баҳор ёзга, ёз эса кузга туташиб,
Пахтада ҳар давр ғанимат турар.
Ишнинг мағзин билган асл пахтакор,
Ҳар ўтган даврдан нишона тутар.
Ватаннинг пешқадам пахтакорисиз,
Далалар саркори меҳрибонисиз.
Меҳрингиз ўстирар яна мўл ҳосил,
Ҳар ишнинг миришкор мард деҳқонисиз.

Юсуфжон ҲАМДАМ.

ИЛҒОРЛИКНИ ҚЎЛДАН БЕРМАЙМИЗ

Колхозимизда ҳамма соҳа сердаромад. Бунга деҳқонларнинг ҳалол ва самарали меҳнат қилишлари туфайли эришяпмиз.

Биз қишин-ёзин мўл ҳосил етиштириш ҳақида қайғурамиз. Шунинг учун еримизнинг умри бекорга ўтмаяпти. Тупроқнинг маҳсулдорлиги йил сайин ошиб бормоқда. Буни ўтган юбилей йилимизнинг якунлари мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

Колхозчилар бултур ернинг мелиоратив аҳволини яхшиладилар, техникадан усталик билан фойдаландилар, ўғитни кўпайтириш билан бир қаторда унинг самарали бўлишини таъминладилар, сув режали сарфланди. Ҳар бир туп экин қалб ҳарорати билан парвариш қилинди. Шу сабабли ўтган йилларга нисбатан янада кўп ҳосил етиштирдик.

Айниқса пахтачилик яхши ривожланди. 400 гектар ерга чигит эккан эдик. Ҳар гектар ердан шартномага мувофиқ 23,5 центнердан ҳосил олиб, давлатга 940 тонна пахта топширишимиз керак эди. Колхозчиларимизнинг ғайрат ва ташаббус кўрсатишлари орқасида биз 1489,5 тонна пахта сотдик. Гектаридан олинган ҳосил 37,4 центнерни ташкил этди. Йиллик пахта тайёрлаш плани 158,5 процент бажарилди. Шуниси қувончлики, пландаги пахтанинг 96 проценти биринчи сортларга топширилди. Колхозда пахта тайёрлаш плани 12 иш кунида муваффақиятли адо этилди. Ҳосилнинг асосий қисми машиналарнинг ёрдами билан йиғиштириб олинди. 10 та пахтачилик звеносининг ҳаммаси планнигина эмас, мажбуриятларини ҳам ортиғи билан бажаришга муваффақ бўлди. 30—45 центнердан хирмон кўтаришди улар.

Пахтанинг таннархи ҳам арзонлашмоқда. Биз ўтган йили ҳар бир центнер пахта етиштириш учун 28 сўм 86 тийин сарфладик. Давлатга эса ҳар бир центнер пахтани 35 сўм 73 тийиндан сотдик. Оқибатда колхоз бўйича 101518 сўм даромад қилдик.

Каноп пояси етиштиришдаги ютуқларимиз ҳам чакки бўлмади. Ҳар бир центнер каноп ва пахта етиштиришга белгиланганидан 5—7 сўмдан кам сарф қилинди. Канопдан олган фойдамиз 848845 сўмга етди.

Ўртоқ Ан Хо Нам бошлиқ участкада айниқса пахта етиштиришда ортиқча харажатларга йўл қўйилмади. Ҳар бир иш сифатли олиб борилди. Оқибатда пахтакорлар ҳар бир центнер ҳосил етиштиришга атиги 25 сўм 9 тийиндан сарф қилдилар. Бир центнер пахтанинг таннархи 8 сўм 92 тийинга тушди. Шундай қилиб, участка аъзолари биргина пахтанинг ўзидан 139 минг 42 сўм фойда олдилар.

Кан Владимир бошлиқ 11 кишилик звенога 35 гектар ер бириктириб қўйилган эди. Звено аъзолари ғайрат кўрсатиб ишлашлари сабабли пландаги 27,3 ўрнига 45,3 центнердан хирмон кўтардилар. Ҳар бир гектар ердан пландаги бир минг 42 сўм ўрнига 1581 сўмдан даромад олинди. Звенодаги ҳосилнинг 73 проценти биринчи сортларга топширилди.

Пахтанинг сорти қанчалик яхши бўлса, даромад ҳам шунчалик кўп эканлиги звено аъзоларига ойдин бўлиб қолди. Звено аъзолари 36 минг ўрнига 54,5 минг сўмга яқин даромад қилдилар. Уларнинг пландан ташқари олган фойдаси 18 минг 586 сўмни ташкил қилди. Ойлик иш ҳақи эса 294 сўмга етди.

Шуни ҳам айтиш керакки, ҳали бизда ички резервлардан кам фойдаланаётган, колхоз етиштирган ҳосилдан орқада қолаётган бир қанча звенолар бор. Биз шу звеноларни ҳам илғорлар даражасига кўтариш учун асосий диққат-эътиборни қаратяпмиз. Бунинг учун қандай чора кўряпмиз? Орқада қолаётган звеноларни кадрлар билан мустаҳкамладик. Яна ҳар гектар ерга қўшимча равишда 150 килограммдан фосфор, 70 килограммдан аммиак селитра, 50 килограммдан калий, 10 тоннадан гўнг солишни планлаштирдик. Кам ҳосилли звеноларнинг иши устидан қаттиқ назорат ўрнатилди. Чигит экишда, ғўза парваришида шахсан агрономлар кўз-қулоқ бўлиб туришади.

Мана, бир неча кун бўлдики, дала ишларини яна ҳам кучайтириб юбордик. Салкам 2 минг тоннага яқин гўнг чиқарилиб сочилди. Гўнг солинган, текисланган ерлар борона қилиняпти. Ҳамма ерда нам сақлаш ва чигитни тупроқнинг ўз намида ундириб олиш тадбирлари кўрилмоқда.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти оммавий-сиёсий ва хўжалик ишларини бир-бирига узвий боғлаган ҳолда олиб бораяптилар. Бизнинг партия ташкилотимиз ҳисобида 84 коммунист бор. Уларнинг асосий қисми моддий бойликлар яратиладиган жойларда меҳнат қилишяпти. Партия ташкилоти механизаторлар, звено аъзолари ўртасида тушунтириш ишларини намунали йўлга қўйиш учун барча воситалардан фойдаланмоқда.

Биз олдимизга қўйилган хўжалик вазифаларини беш йилликнинг учинчи йилида ҳам муваффақиятли бажариб, илғорликни қўлдан бермаймиз. Колхозчи ва механизаторларимизнинг асосий мақсади ана шудир.

ХАН Валентин,
Оққўрғон районидаги «Заря коммунизма» колхозининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони,

Қ. ПЕРШИЕВ,
колхоз партия комитетининг секретари.

ОЛИМА

Кўпинча шундай деб эшитасан ёки ўқийсан, киши. «Фалон олим мактабда ўқиб юрган пайтидаёқ у бўлажак касби ҳақида орзу қиларди ва бу касбга бутун умрини бағишлади».

София Миркамалова бўлса болалигида узоқларга сузувчи кема капитани бўлишни жуда-жуда орзу қиларди. Лекин у яшаган Ўзбекистонда денгиз ва океанлар йўқ. Аммо, геология факультети бўлган ажойиб Ўрта Осиё университети бор эди. Бу ҳам — романтика-ку!

Янги мутахассисликка кўникиш ва унда ўзини синаб кўриш учун София Помирга экспедицияга борди, конларни қазиб топишда прораб бўлиб ишлади. Ана шундан сўнггина геология факультетига ўқишга кирди.

Қобилиятли студент қизни университетни тугатгач, аспирантурага олиб қолишди. Уч йилдан сўнк диссертациясини муваффақиятли ёқлаб, геология-минерология фанлари кандидати унвонини олди.

Палеонтолог... Бу касб вакиллари орасида хотин-қизлар жуда кам учрайди, шундай эмасми? Капитанликка ўхшаб, бу касб ҳам кўпгина қийинчиликлар билан боғланган, катта сабот, дадиллик, матонат талаб қилади. Лекин бу аёлни машаққатли йўллар чўчита олмайди. Уни Қизилқум ва Қорақум саҳроларига, Помирга ва Ўрта Осиёнинг кам текшириб кўрилган, бориш қийин бўлган районларига қилинган кўпгина экспедицияларнинг қатнашчиси ва раҳбари сифатида яхши билишади.

Педагогика фаолияти, кафедра раҳбари, ўн икки йил мобайнида факультет декани — булар унинг катта меҳнат саҳифаларидан айримларини кўрсатади, холос. София Миркамолова Қизилқумдаги палеоген қатламларини текширди, шу темада фундаментал асарини нашр этди. Бу асари еросги конларини ахтарувчилар учун катта аҳамиятга эга. Мазкур илмий иши учун унга фан доктори унвони берилган.

Копенгагенда бўлган геолог олимларнинг халқаро конгрессида америкалик ҳамкасби София Ҳамидовнадан шундай савол сўраган:

— Сиз, ўзбек аёли фанда қандай қилиб шундай юксак мартабага эриша олгансиз? Сизга ким ёрдам берган?

Миркамолова Ўзбекистон хотин-қизлари ҳақида эски тушунчалар билан яшаётган бу одамнинг таажжубда қолганлигини кўп эслайди. У ўша америкалик олим билан суҳбати вақтида келтирган рақамларни айтади.

Бу рақамлар ҳақиқатдан қувончлидир: республика халқ хўжалигида 938 минг хотин-қиз ишламоқда, улардан 176 мингги — олий ва ўрта техник маълумотга эга бўлган мутахассислардир. Республика илмий муассасалари ва олий ўқув юртларида 6.688 аёл, шу жумладан 42 фан докторлари, 1101 кандидат, 23 профессор ишламоқда. Бу ҳолни биз революциягача бутун аҳолиси ёппасига саводсиз бўлган, хотин-қизлар қул каби таҳқирланган, ҳатто очиқ кўчага чиқиши таъқиқланган республикада кўриб турибмиз.

... Яқинда София Ҳамидовна Непалдан қайтиб келди. Катманду университети студентларига лекция ўқиш учун борган эди. Миркамолова Катманду колледжи ва Тошкент университети ўртасида мустаҳкам алоқа ўрната олди.

Биз полеонтология кафедрасининг жуда кўп экспонатлар туфайли торайиб қолган кичкинагина хонасида ўтирибмиз. Тошкент зилзиласидан кейин кафедранинг жойи торайиб қолди. Лекин яқин кунларда университет шаҳарчасида ўзига муносиб жой берилади. Кафедра мудираси яқиндагина қайтиб келган чет эл сафари таассуротлари ҳақида сўзлаб берди.

— Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистон босиб ўтган катта йўл ҳақида, мамлакатимизда олий таълимнинг қандай олиб борилаётганлиги ҳақида Непал ёшларига ҳикоя қилиб берарканман, совет кишилари ва уларнинг ишлари ҳақидаги ҳар бир сўзимни қанчалик катта қизиқиш билан тинглашганлигини ҳис қилдим. Ўзбек геологлари ўз ўлкасининг конларини қандай очишганлиги ва уни халққа хизмат қилдиришаётгани ҳақида мендан сўрашарди. Революциягача Ўзбекистон фойдали қазилмаларга эга эмас, деб келинарди. Ҳозир эса биз кўмир, нефть, рух, мис, олтин ва бошқа жуда кўп маъданларни қазиб олаётирмиз, деб айтдим.

Мен доктор Миркамолованинг ҳикоясини тингларканман, халқимизнинг бу муваффақиятларида унинг ҳам катта меҳнати сингганлиги ҳақида ўйлардим.

Иосиф СИГАЛОВ,
АПН мухбири.

ЯНА ЕР ҚИМИРЛАДИ

«Тошкент» сейсмик станцияси приборлари 28 февраль соат 18 дан 23 минут ўтганда 3 балл ва 29 февраль соат 4 дан 02 минут ўтганда 5 балл куч билан ер қимирлаганлигини қайд қилди. Бу — ҳисоб бўйича 809-зилзила бўлди. Зилзила маркази Тошкент остидадир.

ТОШКЕНТ—ЛЬВОВ

Тошкентдаги Богдан Хмельницкий номли 76-мактаб ўқувчиларининг қардош Львов шаҳридаги Йўлдош Охунбобоев номли 76-мактаб ўқувчилари билан дўстлик алоқаларини боғлаганларига икки йил бўлди.

Бу дўстлик иплари, 1966 йил жонажон шаҳримиз бошига тушган даҳшатли зилзиладан сўнг бошланди. Кунларнинг бирида украиналик ўқувчилардан телеграмма келди. Унда тошкентлик дўстларини ўз шаҳарларига таклиф қилишган эди, львовликлар. 76-мактаб ўқувчилари бу таклифни қувонч билан кутиб олдилар. Мактабнинг 50 ўқувчиси Львов шаҳрига, дўстлар ҳузурига отланишди.

Львовлик меҳрибон дўстлари бағрида ўзбек фарзандлари 40 кундан ортиқ меҳмон бўлдилар. Улар қаҳрамон Брест шаҳрининг тарихий жойларини томоша қилишди. Улуғ Ватан урушида қаҳрамон жангчилар дафн этилган жойларга бориб, шаҳарни озод қилишда қатнашган кишилар ҳақидаги ҳикояни мароқ билан тинглашди. Тошкентлик ўқувчилар қардош дўстлари ҳузуридан ўз севган мактаблари қучоғига бой таассуротлар билан қайтдилар.

Ўтган йили Йўлдош Охунбобоев номли 76-мактабнинг ўқувчилари ҳам тошкентлик дўстларининг таклифига биноан шаҳримизга меҳмон бўлиб келишди.

Улар 76-мактабда бўлиб, бу ерда билим олаётган ўқувчиларнинг шу кунги қувноқ ва сермазмун ҳаёти ва ўқишларидаги ютуқлари ҳақида атрофлича суҳбатлашдилар. Сўнгра, пойтахтимизнинг қурилиш объектларида ҳашаматли, кўркам бинолар ижод этаётган ҳамшаҳарлари ҳузурида бўлдилар. Шунингдек, меҳмонлар республикамизнинг энг кўҳна шаҳри Самарқанд, қадимий Бухоро ва бир қатор бошқа шаҳарларга экскурсия қилдилар.

Бу икки мактаб ўқувчилари ўртасидаги дўстлик тобора мустаҳкамланиб бормоқда. Улар ўзаро хат ёзишибгина қолмай, балки бир-бирларига турли бадиий адабиётлар, фотоальбомлар ва қўшиқлар ёзилган грампластинкалар юбориб туришади. Ҳар иккала мактаб Й. Охунбобоев ва Б. Хмельницкийнинг ҳаёти ва ижодий фаолиятини ёритиб берувчи қизиқарли стендлар ташкил қилмоқдалар.

Суратда: мактабнинг 8-синф ўқувчиси Маъмура Холматова львовлик дугонасидан келган янги хат билан танишмоқда.

ЙЎЛЛАР СИНАБ КЎРИЛМОҚДА

Ўзбекистон Фанлар академияси механика ва зилзилага бардош берувчи иншоотлар институтининг ходимлари автомобиль йўллари ва темир йўлларни пухталигини тўққиз балли сунъий зилзила билан текшириб кўрдилар.

Олимлар бундай тадқиқотлар ўтказиш учун бу ерда ишга туширилган махсус вибрацион платформадан фойдаландилар. Тадқиқотчилар шу платформа ёрдамида кучи тўққиз баллгача етадиган сейсмик тасиротлар тақлидини вужудга келтирадилар. Установка 20 тоннага қадар юк кўтара олади, синаш майдонининг бўйи 6,3 метр ва эни 3,8 метрдир. Бу эса, катта-катта конструкцияларни синаб кўришга имкон беради. Электр двигателларни ҳаракатга келтирадиган махсус қурилмалар платформани кучли зилзилага келтиради.

Турлича типлардаги йўллар участкаларининг моделлари синаб кўрилди. Автомобиль йўлларининг қия участкалари ва йўл юзини сув босиши билан бирга кучли Ер ости тебранишлари юз берганида мураккаб ҳолларда бўладиган зилзила оқибатлари тадқиқотчиларни айниқса қизиқтирди. Ер ости офати айни вақтда жала ёки сув тошқини билан бирга бўладиган ҳолларда, шунингдек йўллар дарё ўзани орқали ўтган ҳолларда шундай воқеа рўй бериши мумкин.

Биз бу тажрибаларни, — деди институт директори Т. Р. Рашидов, — жаҳон практикаси сейсмик районларда йўллар қуриш учун етарлича назарий асосланган тавсияларга эга бўлмаганлигидан ўтказаяпмиз. Ўтказилган тадқиқотлар натижасида автомобиль йўли ва темир йўллар тупроқ қатламининг зилзилага бардош беришини ҳисоблаб чиқариш учун тажриба формулалари олинди ва бундай йўлларни лойиҳалаш юзасидан айрим конструктив тавсиялар ишлаб чиқилди. Биз ҳозир ўтказилган тажрибаларимизга асосланиб, қурилиш нормаларига ўзгартиришлар киритиш юзасидан таклифлар тайёрлаяпмиз. Мана шу таклифларда ўз тажриба ишларимизнинг натижаларидан ташқари институт ходимларимиз Тошкент, Ашхобод йўлларига зилзиланинг қиладиган таъсири тўғрисида ва Японияда бўлган баъзи зилзилалар тўғрисида тўпланган жуда кўп материалларни умумлаштираётганда олган маълумотлари ҳам ҳисобга олинади.

Институтдаги виброплатформа ёрдамида Ер ости қувурларининг сейсмик пишиқлиги ҳам синаб кўрила бошланди.

А. ЕРШОВ.
ЎзТАГ мухбири

КИЕВ шаҳридаги А. Довженко номли киностудияда Натан Рибакнинг «Оноре де Бальзакнинг хатолари» романи асосида ишланган янги кенг форматли кинофильм суратга олинмоқда. Суратда (чапдан ўнгга) артистка Руфина Нифонтова, режиссёр-постановкачи Тимофей Левчук ва артист Виктор Хохряков фильмни суратга олиш пайтида. Ю. Мосенжик фотоси (ТАСС).

РЕСПУБЛИКА БЎЙЛАБ

Республика медицина-электротехника техникуми фақатгина Ўзбекистонда эмас, балки Ўрта Осиёда ҳам ягона техникум ҳисобланади. Бу ерда республикамиздаги медицина муассасаларида ишлаш учун рентген-техник ва рентген-лаборантлик касбларига эга бўлган кўплаб мутахассислар тайёрланиб жойларга юборилмоқда.

Билим ўчоғида А. Абдуллаев, А. Турсунов, П. Саркисян каби тажрибали мутахассислар ёшларга ҳар томонлама билим беришаяпти. Яқинда техникумнинг юқори курс студентларидан 58 киши республикамизнинг турли областларига 4 ойлик практикага жўнаб кетдилар. Улар лекция давомида олган назарий билимларини амалда мустаҳкамлайдилар.

Т. МАМАСОЛИЕВ,
ишчи-мухбирлар университети тингловчиси.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

АГРЕССИЯ УЧУН ЯНГИ БАЗАЛАР

НЬЮ-ЙОРК, 28 февраль. (ТАСС). АҚШ Таиланд территориясида бир неча янги ҳарбий хаво базасини вужудга келтириш режаларини тузмоқда. АҚШ самолётлари бу мамлакат территориясидан Вьетнам Демократик Республикасига парвоз қиладилар. «Нью-Йорк дейли ньюс» газетасининг мухбири бугун Сайгондан шу тўғрида хабар берди.

Ҳозирги вақтда Таиландда Американинг Вьетнам Демократик Республикасига ҳужум қилаётган «В-52» типидаги бомбардимончи самолётлари учун олтита йирик авиация базаси бор.

«Нью-Йорк дейли ньюс» газетасининг ҳабарида АҚШнинг Вьетнам Демократик Республикасига қарши ҳаводан хужумни янада кучайтириш ниятида эканлигини исбот қилади.

ИНТЕРВЕНТЛАР ЗАРБАГА УЧРАМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 28 февраль. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Миллий озодлик кучлари қисмлари кеча Америка қўшинлари ва Америка иттифоқчилари қўшинларининг Бьенхоадаги йирик ҳарбий-ҳаво базасида жойлашган муҳим объектларга жуда қаттиқ зарба бердилар. Бьенхоа Сайгондан 32 километр шимолдадир.

Аэродромда самолётлар учадиган майдон ва иншоотлар тўп-ракеталардан ўққа тутилди. ЮПИ агентлиги мухбирининг Сайгондан хабар беришича, базадаги хизматчилар ва ҳарбийлардан 70 дан ортиқ киши ўлган ва ярадор бўлган. Базага моддий жиҳатдан катта зарар етказилган.

Миллий озодлик кучлари Бьенхоа районида аэродромдан ташқари, Американинг махсус қўшинлари жойлашган лагерлари казармаларни ва қўғирчоқ қўшинлар штабини ўққа тутдилар. Душман аскарлардан талайгина киши ўлдирилди ва ярадор қилинди.

Кеча Жанубий Вьетнам пойтахти атрофида беш марта катта қуролли тўқиниш бўлди. Американик агрессорларнинг қўшинлари Зядинь районида Жанубий Вьетнам Миллий озодлик халқ қуролли кучлари қисмлари билан бир неча соат қаттиқ жанг қилгандан кейин мудофаа позицияларига чекиндилар. Ватанпарварлар Сайгондан жануб томонда Америка 9-пиёда аскарлар дивизиясининг базага айлантирилган лагерига ҳужум қилдилар. Миллий озодлик қуролли кучлари бўлинмалари Сайгондан 20 километр шимолда душманнинг моторлаштирилган пиёда аскарларини суриб боришни давом эттирдилар. Кеча бу ерда Америка ҳарбий хизматчиларидан 30 дан ортиқ киши ўлдирилди ва ярадор қилинди. Қўғирчоқ армиянинг Сайгондан 14 километр шарқи-шимолда жойлашган Тхудукдаги ҳарбий билим юрти қаттиқ тўпга тутилди. Ҳарбий билим юрти территориясидаги бир неча бино шикастланди, ўлган ва ярадор бўлган курсантлар бор, уч ҳарбий машина яксон қилинди.

Миллий озодлик кучлари отрядлари дарё портидаги омборларни яхши мўлжалга олиб ўққа тутдилар. Америка сапёр қисмлари Жанубий Вьетнам пойтахти атрофида ана шу порт қурилишини яқиндагина тамомлаган эдилар. Кеча Сайгон атрофидаги дарёга туташ районда жуда қаттиқ отишмалар бўлди.

Ватанпарварлар отган ракеталар кеча АҚШ ҳарбий-хаво кучларининг Таншоннятдаги (Сайгон яқинида) базаси территориясида яна портлади. Американинг Дананг ва Чулай ҳарбий базалари ўртасида жойлашган соҳил бўйидаги Тамку шаҳри атроф-теварагида Жанубий Вьетнам Миллий озодлик халқ қуролли кучлари отрядлари билан Америка армияси бўлинмалари ўртасида бошланган шиддатли жанг узоқ давом этди. Миллий озодлик қуролли кучлари американинг бошқа қўшинларидан ажралиб қолган Кхесань базасидаги денгиз пиёда аскарлари позицияларига қарата қаттиқ ўт очдилар. Ўлган ва ярадор бўлганлар тўғрисида ва базага қанча зарар етказилганлиги тўғрисида хабар қилинмайди.

ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ ЖАНГЛАР

ХАНОЙ, 28 февраль. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги Озодлик агентлигининг маълумотларига асосланиб, қуйидагиларни билдиради: Жанубий Вьетнам халқ озодлик қуролли кучлари 24 февралда Куавьет ва Донгха дарёларида душманнинг олти юк кемасини ботирдилар.

Жанубий Вьетнам ватанпарварлари 25 февралда Митхо вилоятида 30 минутлик жанг вақтида Американинг Локео районида ҳаракат қилган батальонини тамомила тор-мор келтирдилар.

Уруш муҳолифлари устидан суд

НЬЮ-ЙОРК, 28 февраль. (ТАСС). Американинг ҳарбий денгизчиси 26 яшар Деннис Сисиелски Вьетнамдаги урушда қатнашишдан бош тортганлиги учун Норфолк (Виргиния штати) ҳарбий денгиз базасидаги ҳарбий трибунал судига топширилди.

Сисиелски Вьетнам соҳилларига жўнаб кетиши лозим бўлган «Дьюн» фрегатига етиб келмади. Бу денгизчи «буйруқларга бўйсунмаганлиги» учун олти йил қамоққа ҳукм қилиниши мумкин.

БУДАПЕШТДАГИ химия машинасозлиги заводи коллективи Совет Иттифоқи буюртмаси билан турли маҳсулотларни тайёрламоқда. Венгрия қардош социалистик мамлакатлардан тушган талабларни ҳам бажармоқда. Суратда: Совет Иттифоқи буюртмасига биноан тайёрланган навбатдаги маҳсулот.

МТИ—ТАСС фотоси.

ПРЕЗИДЕНТ ЖОНСОН ДАЛЛАСГА КЕЛДИ

ВАШИНГТОН, 28 февраль. (ТАСС). Қўшма Штатлар президенти Жонсон Техас штатидаги Даллас шаҳрига келди. 1963 йил 22 ноябрда Американинг 35-президенти Жон Ф. Кеннеди Далласда ҳалок бўлгандан бери Жонсон бу шаҳарга биринчи марта келди.

Президент Далласда 2 соат турмоқчи бўлганлиги ва қишлоқ районларини электрлаштириш миллий уюшмасининг йиғилишида сўзга чиқмоқчи бўлганлиги ҳақида Техас штатидаги бу шаҳар аҳолиси умуман хабардор қилингани ҳам йўқ эди.

Жонсоннинг бу сафарида ҳамроҳ бўлиб юрган мухбирлар президентнинг Техасдаги Ран-Чосидан (боғидан) парвоз қилган самолётдагина ўзлари қаёққа бораётганликларини билиб олдилар.

Президентнинг ҳеч қандай алоҳида белги қўйилмаган зангори лимузини аҳолининг эътиборини жалб қилмай Даллас аэродромидан чиқиб, шаҳар кўчаларидан ғизиллаб ўтиб кетди. Президент тушган бу машина шаҳар китоб складидан атиги бир неча юз метр наридан ўтди. Маълумки шу склад биносининг деразасидан отилган ўқ Жон Кеннедини ўлдирган эди.

Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбирининг Далласдан берган хабарида айтилишича, Жонсон тушган автомобиль ва уни қўриқлаб келаётган автомобиллар «кўчадаги пиёда кишилар ва автомобилчилар ёнидан ўтиб кетганида улар ўз шаҳарларига Жонсон келганлигини хатто ҳаёлларига ҳам келтирганлари йўқ».

Жонсон Далласга келишидан атиги икки соат олдингина бу тўғрида шаҳар полициясига хабар қилинди.

ЎҚИТУВЧИЛАР НАМОЙИШИ

ПАРИЖ. Франция ўқитувчилар касаба союзи ўрта мактаб ўқитувчиларининг забастовкасини ўтказишга қарор қилди. Ўқитувчилар иш ҳақининг оширилишини ва меҳнат шароитининг яхшиланишини талаб қилмоқдалар.

Мамлакатнинг шимолий районларида ўқитувчилар забастовкаси давом этмоқда. Келгуси ҳафтада жанубий районларнинг ўқитувчилари иш ташлайдилар.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА
(3-канал)

Рус тилида: 17.55 — Эшиттиришлар программаси, 18.00 — Теленгиликлар, 18.15 — Кинофильм (болалар учун), 18.25 — Сўнгги учрашув (адабий театр).

Ўзбек тилида: 19.00 — Ўзбекистон санъат усталарининг илғор пахтакорлар қурултойига бағишланган концерти. Санъат саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус вақтида теленгиликлар.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА
(5-канал)

Рус тилида: 18.00 — Ўқув эшиттиришлари программаси. Буни билиб қўйган яхши, 18.40 — Биология (мактаб ўқувчилари учун), 19.10 — Инглиз тилидан ўн бешинчи машғулот (студентлар учун).

20.00 дан — Москва кўрсатади.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА
(9-канал)

20.00 — Биз Ильич билан биргамиз (ҳужжатли фильм), 20.40 — Тошкент янгиликлари, 20.50 — Икки қуённи қувлаб (кинокомедия). 22.00 — Ёш донли меҳмонлар (ҳужжатли фильм), 22.10 — II халқаро рақс конкурси ғолиблари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 1/III да Чио-чио-сан, 2/III да Флория Тоска.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 1/III да Мудҳиш айбнома, 2/III да Қонли сароб.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Қувноқ арена» коллективи артистларининг Виктор Владимиров раҳбарлигидаги гастроллари. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Соҳибжамол — «ЧАЙКА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (1-зал), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Мен сизни севардим — НАВОИЙ номли (эрталаб 10 ва кеч соат 10 да), «ЧАЙКА» (эрталаб 10 да).

Генерал Раҳимов — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли, «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун).

Қизларни олмаймиз — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

У дунёдан келган қотил — «ДРУЖБА» (2-зал, кундуз ва кечқурун).

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
4 мартда
5-АБОНЕМЕНТ БЎЙИЧА БЕШИНЧИ
концерт-лекция
Ўзбек адабиёти музикада
(Поэзия ва музика)
Концерт-лекция кеч соат 8-да бошланади.
Абонементлардан ташқари билетлар концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан, район кассаларида 12 дан сотилади.

А. НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА
9 мартда
А. Адан, Л. Делиб.
КОРСАР
ПРЕМЬЕРАСИ
(3 кўринишли балет)
Сен-Жорж ва Мазелье либереттаси.
Балетмейстер, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Юсупов постановкаси.
Дирижер — Д. Абдураҳмонова.
Рассом — Ўзбекистон ССР халқ рассоми, Давлат мукофати лауреати М. Мусаев.
Премьера кеч соат 7 яримда бошланади.
Билетлар сотилмоқда.

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
2 март кундуз соат 3 да
«Советский спорт» газетаси таъсис этган «Бойчечак» мукофоти учун
«ПАХТАКОР» (Тошкент) — «ҚАЙРАТ» (Олмаота)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ

«ПОЛИТОТДЕЛ» КОЛХОЗИ СТАДИОНДА
3 мартда
«Советский спорт»нинг «Бойчечак» мукофоти учун
«КРИЛЬЯ СОВЕТОВ» (Куйбишев) — «ШАХТЕР» (Донецк)
командалари ўртасида
ФУТБОЛ
Матч кундуз соат 3 да бошланади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В35212 Редактор ўринбосарлари — В35885, В31232, Масъул секретарь — В34808 Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936, Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786, Партия турмуши, Ахборот ва спорт бўлимлари — В35811 Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В38761, Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — В34048, Эълонлар бўлими — В38142, Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р—09966 ИНДЕКС — 64697. № Б — 1811.